

Az idén is lesz Szűcs Imre Gyermekversmondó Verseny

Tavaly azt ígértük: lesz folytatás, november első hétvégéjén megejtjük sorrendben 5. gyermekversmondó versenyünket, melyet Szűcs Imréről, néhai munkatársunkról neveztünk el, és szülőfalujában, a bánáti Udvarnokon (Banatski dvor) tartunk meg. Törhetitek tehát máris a fejeteket, mit választanátok a vajdasági magyar költészetből, hisz ez a verseny jó alkalom arra, hogy e vidék szülőtteinek költeményeit éltesük, ne merüljenek feledésbe! Reméljük, hogy az 5. Szűcs Imre Gyermekversmondó Verseny – a korábbi négyhez hasonlóan – megszólítja a tartomány minden területéről a diákokat, és újra a vajdasági magyar költészet ünnepnapjává válik.

A vetélkedőt tehát november 7-én Udvarnokon, Szűcs Imre szülőfalujában ejtjük meg. A megmérettetésre A VAJDASÁGI MAGYAR KÖLTÉSZET EGÉSZÉBŐL lehet választani, más megkötés nincs. Az Ezüsttulipán című kötet anyaga felhasználható, de nem kötelező a kötetben szereplő versek közül választani. (Aki nem ismerik a kiadványt, elmondjuk, hogy *Bordás Győző* válogatta a vajdasági magyar gyermekirodalomból épp a vers- és prózamondóknak, egy olyan kincsesbányát adva a kezünkbe, amelyből reméljük, sokáig válogatni tudnak a pedagógusok és a tanulók.) Elvárásunk csupán az, hogy vajdasági magyar költő alkotását hozzátok Udvarnokra!

A versenyben részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló, teljesítményüket zsűri bírálja el, a győztesek jutalomban részesülnek. Négy kategóriát hirdetünk:

Népes volt a tavalyi mezőny, felvételünkön a négy kategória győztesei

1. korcsoport: 1-2. osztályosok
2. korcsoport: 3-4. osztályosok
3. korcsoport: 5-6. osztályosok
4. korcsoport: 7-8. osztályosok.

Kérjük a tanárokat, hogy az idén is vállalják fel a versenyt!

A felkészülés megkezdődhet, és legkésőbb október 23-áig dönteni arról, kik képviselhetik iskolájukat az udvarnoki versenyen. Iskolánként egy-egy korosztályban legtovább 3 versenyző indulhat az udvarnoki versenyen. A továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, kontakttelefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe) október 31-éig kell eljuttatni szerkesztőségünkbe.

A szervezés megkezdődött, mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/475-4008-as telefonszámon, vagy a jopajtas.szerk@magyar-szo.com e-mail címen.

Ígéretet kaptunk, hogy a korábbi évekhez hasonlóan autóbussz indul Bácska északi részéből, melyet a diákok-tanárok, szülei, érdeklődők ingyenesen igénybe vehetnek.

A rendezvény támogatói az udvarnoki szervezőkön és a bégaszentgyörgyi önkormányzaton kívül a Magyar Szó Kft., és az újvidéki Forum Könyvkiadó vállalat. A támogatók névsora folyamatosan bővül.

További részletekkel következő számainkban szolgálunk.

Nemcsak az ötösökért tanulunk Gödöllőre utaznak a legkiválóbb zentai diákok

A városnap rendezvények sorában ünnepi fogadáson vendégül látták Zentán a község általános és középiskoláinak Vuk-díjasait – adott hírt a nem hétköznapi eseményről a vajdasági magyar sajtó.

A Városháza dísztermében megtartott rendezvényen a megjelent tanulókat, valamint tanáraikat és az iskolák igazgatóit **Kormányos Katona Gyöngyi**, a községi tanács művelődéssel és oktatással megbízott tagja köszöntötte, és elmondta, a rendezvény elsődleges célja, hogy ilyen módon is megkíséreljék további eredményes munkára ösztönözni azokat a fiatalokat, akik az elmúlt tanévben kimagasló eredményeket értek el.

Ceglédi Rudolf

Zenta község polgármestere kifejtette, hogy a fiatalok bizonyára tudják, nemcsak az ötösökért tanulnak, hanem elsősorban a jövőjük megalapozásáért, mert a megszerzett tudással a jövőjüket építik. Hozzátette, azok, akik már iskolás korukban elvégzik feladatukat, minden bizonnyal felnőttként is keresni fogják a lehetőségeket, és nem fognak

meghátrálni akkor sem, amikor különféle kihívásokkal kell szembenézniük. A Vuk-díjas tanulók az önkormányzattól köszönőlevelet kaptak, szeptember 26-án pedig közös jutalomkirándulásra utaznak Zenta testvérvárosába, a magyarországi Gödöllőre.

Gazdálkodjunk okosan!

Kis gazdaságtörténet diákoknak

Különleges olvasmányra hívjuk fel figyelmeteket: A pénz nyomában című, 2005-ben kiadott kötetre, mely még beszerezhető a Móra Könyvkiadónál, de több magyarországi könyvesboltban, vagy online-kereskedésben is. A kötetet **Nikolaus Piper** németországi közgazdász írta azoknak a diákoknak, akik szeretnék megismerkedni, eligazodni a pénz, a tőzsde, a bankok vagy a világkereskedelelem világában.

Nikolaus Piper időutazásra csábítja az olvasót a kőkorszaktól napjainkig. Harmincegy könnyen érthető rövid fejezetre tagolva meséli el a történelmet gazdaságtörténetként. Ki hinné, hogy ilyen izgalmas kalandokat kínál a gazdaság, ha szakértő közgazdász és tehetséges elbeszélő foglalja könyvbe!

Gazdasággal foglalkoznak a vezető témák a televíziók hírműsoraiban és az újságokban. A tőzsdén a részvények árfolyama emelkedik és süllyed, nagyvállalatok egyesülnek és válnak szét, Európának közös fizetőeszköze van, az euró. Millió ember munkanélküli, mások egyik napról a másikra mesés vagyonhoz jutnak. Van néhány ország, amely növekvő jólétnek örvend, mások koldusszegények, és a káosz felé tartanak. A felsoroltaknak mind köze van a gazdasághoz. De hogy pontosan mi is a gazdaság? A régi időkben a házigazda (a családfő, a családanya) gondoskodott a háztartásról, és mindazoknak a jólétéről, akik a házhoz tartoztak. Ma a gazdaság az „anyagi javak termelésére, elosztására és felhasználására vonatkozó dolgok összessége”.

Őseink, meglehetősen kevéssel kezdték, de találmányaikkal lerakták a modern gazdasági világ alapkövét. És a kezdet kezdetétől máig mindig az volt a fontos, hogy lehetőleg értelmesen használjuk föl mindazt, amink van. Művelni lehet a földet és önmagunkat is. Gazdálkodjunk okosan tehát a jövőnk érdekében.

Olvassunk bele együtt a kötet Tőzsdére vonatkozó fejezetébe!

Vásárok, részvények, tulipánok

Ha a kereskedők üzletet akarnak kötni egymással, akkor találkozniuk kell. Ez a mondat már-már komikusan hat ma, amikor egy postai

A közös európai fizetőeszköz, az euró

küldemény egyetlen éjszaka alatt Frankfurtból New Yorkba ér, telefonálhatunk, faxot vagy e-mailt küldhetünk a világ majdnem minden pontjára. A középkorban és a reneszánsz idején más volt a helyzet. Tekintettel a rossz útviszonyokra és arra, hogy a modern kommunikációs eszközök még nem léteztek, a kereskedők kénytelenek voltak megegyezni: ahhoz, hogy üzletelni tudjanak egymással, egy adott helyen rendszeresen találkozniuk kell. Amit a parasztnak és a kézműveseknek a hetipiacok, azt jelentették a kereskedőknek a vásárok, amelyeket a legtöbbször valamelyik egyházi ünnepvel egy időben egy-egy fontosabb kereskedővárosban tartottak meg. Ilyen város volt Németországban Lipcse, Frankfurt és Nürnberg, Vajdaságban Újvidék, Magyarországon Debrecen, Budapest stb.

Brugge városa ma Nyugat-Flandria (Belgium) ékszerdoboz

A gazdaság továbbfejlődése szempontjából különös jelentőségre tett szert a flandriai kereskedelmi központ: (flamandul) Brugge (franciásan Bruges). A van de Beurse (ejtsd: fan de børsz) család már a 14. században fenntartott itt egy afféle vendégfogadót a vásárra érkező kereskedők számára. A család nevének eredetére címerük ad magyarázatot, azon ugyanis három børszerszény (latinul: bursa) látható. A fogadóban az emberek összejöttek, begyűjtötték a híreket, megtudták, éppen milyen új áruk vannak, a kereskedők közül ki megbízható és ki nem. Ha valaki üzletkötést akart előkészíteni, akkor elment a „Beursé”-hez.

A név fogalommá vált, és a kereskedők a többi városban is a børsz (ejtsd: börze) szóval jelölték azt a helyet, ahol rendszeresen találkoztak. 1531-ben Antwerpenben építették azt az épületet, amely az első valódi tőzsde volt, és

amely nyitva állt valamennyi ország kereskedői előtt. (...)

A részvényekkel ellentétben a virághagyományok nagyon vonzó és látványos tárgyak, ezért nemcsak nemesek és kereskedők vettek részt a spekulációban, hanem kézművesek, parasztnak, céhlegények és szolgálólányok. A kocsmákban virágbörzét tartottak, a nép arról álmodott, hogy könnyen és gyorsan meggazdagszik. A spekulációhullám tetőpontján egy Vice-Roy

fajtájú hagymáért 2500 guldent adtak, ami megfelelt két hordó bor, egy ágy, egy ezüstserleg árának. A tulipánőrület három évig tartott. Azután, 1637-ben, eljött a nap, amelyen egy spekuláns váratlanul nem kapta meg a kívánt árat. Ettől pánikba esett, és eladta mindet, ami nála volt, a legkedvezőbb áron, amelyen lehetett.

Az emberek hirtelen rádöbbentek, hogy egy tulipánhagymával tulajdonképpen semmi más nem lehet csinálni, mint a kertben termesztetni. Mindenkin úrrá lett a pánik, mindenki eladni akart, venni pedig senki: az árak meredeken zuhanni kezdtek.

A történelemben minden nagy spekuláció azóta hasonlóképpen zajlott le: az elején megszületik a jó ötlet, aztán jön a tébolyult fellendülés, végül kitor a pánik, és bekövetkezik a légvár összeomlása.

Szél Jankó visszatért

Megérkezett a tavaly nagy sikert aratott mesekötet folytatása

Ugye, emlékeztek még a Szél Jankó és a kiscsalád című kötetre, melyet sok helységben bemutattak tavaly? Örömmel jelentjük, hogy megérkezett a folytatás, ezúttal Szél Jankó és a kiscsalád újabb kalandjai címmel. Aki örömmel vette kézbe az első részt, az bizonyosan most sem fog csalódní, hisz maradt a szerzőpáros: Toma Viktória, a mese szerzője és Bicskei Anikó, a kötet vizuális megjelenítője, illusztrátora, de még a kiadó sem változott: az újvidéki Forum Könyvkiadó Vállalat.

A mesekötet tíz történetet tartalmaz, melyek segítségével szinte körbejárhatjuk a világot a kismencedencétől a kalózvilágig. A történetek megalkotásában **Toma Viktóriának** – bevallása szerint – valóban nagy segítségére volt a családja, ahhoz azonban, hogy lelki szemeink előtt megelevenedjen a történet, **Bicskei Anikó** szemet gyönyörködtető illusztrációira is szükség volt.

A könyv megjelenése ürügyén mindkettőjüket kifaggattuk.

Toma Viktória újságíró a Vajdasági Televízióban, vagyis a képernyőn is láthatjátok. Amíg nem jelent meg az első kötete, sokan azt sem tudták róla, hogy meseíró. Sokáig ő sem tudhatta, hogy azzá válik, ám három gyereke születése után mindennaposá vált náluk a mesélés. Hamarosan megszületett Szél Jankó mesehős is. Azt kérdeztük tőle, milyen újabb kalandokba keveredett Szél Jankó és a kiscsalád az elmúlt egy év alatt.

Toma Viktória: Szél Jankó egy év alatt komolyabb lett, s talán ijesztőbb dolgokról mesél

– Szél Jankó újabb kalandokra invitálja a kiscsalád apraját-nagyját. Megmutatja a gyerekeknek az ősz szépségét és titkait, hogy ne szomorodjanak, amiért olyan gyorsan elrepült a nyár. Mint kiderül, a sielésben is nagy szakértő a titokzatos világutazó, sőt, repülőgép-pilóta is volt egykoron, ami – ha hiszitek, ha nem – egy nyári fürdőzés alkalmával derült ki. Emellett kalózkodni is lesz alkalma Bőszinek, de az egyik mese főszereplője végre Bébibaba, akitől Szél Jankó valamiért nagyon tart, a meséből az is kiderül, hogy miért. Ahogy nőnek a gyerekek, Szél Jankó is komolyabb, talán ijesztőbb dolgokról mesél, mint amikor még egészen kicsik voltak. Hiszen talán már egy év is eltelt azóta, hogy a kiscsaládhoz került. S egy év bizony nagy idő! Majdnem elfelejtettem az egyik legizgalmasabb kalandot: Szél Jankó a dzsungel világába is bevezeti a lurkókat. Anya aggódik is néha, hogy Jankó túlzásba viszi a mesélést, és ijesztgeti a gyerekeket, de Szél Jankónak megvan erről a véleménye: szerinte a gyerekek a tévében meg a rajzfilmekben sokkal ijesztőbb dolgokat is látnak.

– Az újabb mesékben is Zsüni segített, Bőszin sokkal engedékenyebb, hiszen ő már régen szépen tudja pergetni az r hangot, a mesékben még mindig l-t mond az r helyett, mégsem tiltakozott egyszer sem emiatt! Bébibaba most kezdett barátkozni Szél Jankóval, de az ő viszonyuk korántsem békés, amire már korábban utaltam. Hogy miért? Erre is fény derül az újabb mesékben. Zsüni és Szél Jankó még mindig jó barátok, és ha ők ketten összefognak, se vége, se hossza az újabb meséknek.

– Folytatás, ha lesz is, egyelőre várat magára. Két újabb mesehősnek is teret kell adni. Bőszin ugyanis sérelmezi, hogy az ő „hőseiről” még mindig nem jelent meg a hön áhitott kötet. Szél Jankónak ezért most lesz ideje a lustálkodásra és az ablakpárkányon szunyókálásra. Bugi és Titi, akik egyébként személyesen ismerik

Szél Jankót, és Bőszin bizalmas barátai, szeretnék, ha a következő könyv róluk szólna. Hát, egy családban bizony egymás kedvére kell tenni, ha azt akarjuk, hogy tartós legyen a harmónia és az egyensúly. No, de az újabb hőskről talán még korai beszélni, és reméljük, lesz is még alkalom erre.

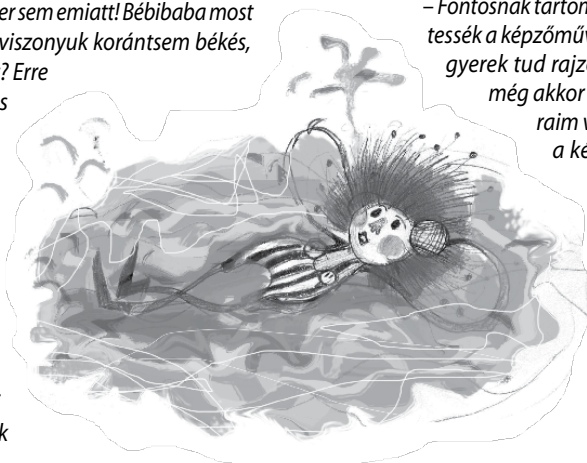
Bicskei Anikó: Jó, hogy sok kíváncsi, önkifejezésre hajló fiatal van körülöttünk

hogy beskatulyázzuk magukat. Örömmel fogadtam, amikor felkérték a Szél Jankó illusztrálására, mert ez is egy kihívás volt. Szeretem az irodalmat, jól elmerültem ezekben a mesékben is, utána már nem volt nehéz illusztrációt készíteni hozzá, vagyis képben megjeleníteni a történetet.

– Fontosnak tartom, hogy az iskolában a rajztanárok megszeretessék a képzőművészetet a gyerekekkel. Hiszem, hogy minden gyerek tud rajzolni, és azt is, hogy minden gyerek kreatív, még akkor is, ha ezt nem hiszi magáról. Nekem jó tanárim voltak, de hogy felnőtként is megmaradtam a képzőművészetnél, annak köszönhető, hogy kitartottam. Úgy látom, hogy sok kíváncsi, önkifejezésre hajló fiatal van, én azt kívánom nekik, hogy őrizzék meg a kíváncsiságukat, dolgozzanak kitartóan, és utazzanak, lássanak világot. Az eredmény nem maradhat el.

Biztosak vagyunk benne, hogy a kötettel, Szél Jankó újabb kalandjaival ti is találkozni fogtok.

Nagy Magdolna

Valóban nehéz az iskolatáska

Tényleg nehéz az iskolatáska, de nem csak Demjén Ferenc dalában.

Reggel fölveszed a több kilós táskát, napközben az egyik teremből a másikba vándorolsz vele, délután még haza is kell cipelni. Nem mindegy, milyen táskát kell egész nap hordoznod. Manapság szerencsére széles vállpántú, divatos, mobiltartóval ellátott különféle márkájú hátitáskákat gyártanak: Extreme, Classic, Sport, s ki tudja még, milyen márkájukat. S a színek! A legdivatosabb rózsaszíntől a feketeig, minden árnyalatban kaphatók.

Az óbecsei Petőfi Sándor iskolában **Kuszli Angéla** magyartanárnő és diákjai várnak rám: az ötödikes **Lukács Szabolcs**, **Nagy Rebeka**, **Fehér Dávid**, **Tóth Tímea**, **Fábián Nikoletta**, **Fajin József** és a nyolcadikos **Kisutcai Szilárd**.

Hogy ismerik-e az Iskolatáska című dalt? Szilárd nem teketóriázik, azonnal válaszol a kérdésre.

– Alsós koromban nagyon lovagias fiú voltam – mondja –, s gyakran vittem a lányok táskáját. Volt köztük egy, aki jobban tetszett, de mire tudtára adtam volna, egy fiú lecsapta a kezemről. Pedig még biciklivel is vittem. Visszatérve a táskámra: ez már a negyedik. Minden évben kaptam egyet, mert az előző tönkrement. Pedig nem is verekedtem vele. Alig lehet fölemelni, nemhogy még verekedtem volna vele! Ezt tavaly kaptam, remélem,

kitart még ebben az évben. Ha beszélni tudna, elmondaná, milyen szörnyű neki a nagy súly alatt. Kezd elege lenni. Ezt az évet, ha sírva is, de ki kell bírnia.

Józsi az idén vette a táskáját a zsebpénzből.

– A Planetaban vettem – kezdi mesélni –, az összegyűjtött pénzemem. Ha nem foglal le az iskola és a tanulás, segíték apának távirányítót, mosógépet és más elektronikus dolgokat javítani, s pénzt szoktam kapni a munkámért. Sok a munka nagyon, s mi igyekszünk elvégezni. Láttam, hogy az egyik üzletben akciós áron lehet táskát venni, hát ott vettem 2000 dinárért. Jó, mert van több rekesze: a könyveknek, a füzeteknek, sőt még az uzsonnának, víznek is van helye. Hogy lehet-e verekedni vele? Lehetetlen. Megmértem: 5 kg. Olyan nehéz, hogy alig tudom fölemelni, nemhogy verekedjek vele.

Nikoletta az idén kapta a szép, lányos, rózsaszín táskáját.

– Nagyon tetszik az új táska – dicsekszi el Niki –, kényelmes, van helye a füzeteknek, a tornafölszerelésnek, uzsonnának, víznek. Igaz, hogy 4-5 ezer dinárba került, de én nagyon megvagyazom a táskákat, mert ez a második. Nehéz, de a hátamon viszem.

Tímea táskája is szép, kék, kockás...

– Most, ötödikben kaptam – mondja Tímea –, 3400 dinárba került. A Forumban vettük.

Három rekesze van, minden elfér benne. Az enyém is nehéz, pedig a tanárok mondják, ami nem kell, ne hozzuk. Magyarórán, ha olvasunk, akkor nem kell hozni a gyakorlót, csak az olvasókönyvet.

Dávid is megmérte a táskáját: attól függ, milyen az órarend.

– Egyszer 6 kg volt, másnap 6,3, ugyanis megmértem. Fekete, sok rekesze van, nekem nagyon tetszik, én választottam. Nemcsak a füzeteknek, könyveknek van helyük, hanem a mobilnak, uzsonnának, víznek is.

Rebeka Puma jelű táskája is különleges.

– Nagyon szeretem ezt a táskát –, s nyolcadikig ezt szeretném használni. Igaz, van még egy otthon, a biztonság kedvéért, de azt majd középiskolás koromban fogom hordani. Apukám nyerte egy versenyen: piros és szürke kombinációjú, a mostani táskámnál nagyobb. Lotto jelzésű. Igaz, az alsós táskám is megvan, jó, csak már nem divatos.

Szabolcs kosárlabdázik, s a táskája is arra emlékeztet.

– A Prizmában vettük. Én választottam. Az elején kosárlabda van, a kedvenc sportomra emlékeztet. Szeretem, mert minden elfér benne: tanszerek, uzsonna, víz. Majd vigyázzok rá, hogy nyolcadikig kitartson – fejezi be a beszélgetésünket Szabolcs.

Megelevenedett a középkor

Udvarhölgyek és lovagok „jártak” Zentán, a Szent Longinus tizedik születésnapján

Különleges hangulatú rendezvénysorozattal ünnepelte meg fennállásának tízéves jubileumát a hétfvégén a zentai Szent Longinus Középkori Hagományörző Egyesület, melynek látványos produkcióját bizonyára sokan láttatok a különféle rendezvényeken. Nevükhöz, rendeltetésükhöz méltón a jubileumra a középkori életmódot bemutató hadi tábort rögtönöztek a zentai Népkerthben.

A tízéves jubileum alkalmából életre hívott vitézi tornán és középkori táborban a középkori harcosok és a gyönyörű udvarhölgyek világával is megismerkedhettek az érdeklődők, akiket mindemellett csillogó páncélok, csendülő fegyverek és egyéb érdekességek is vártak – írja a Vajdasagma hírportál. A vitézi tornán íjászatban, kelevézdobásban, övbirkózásban mérkőztek meg a vállalkozó kedvű hagyományörzők, ezt követően pedig látványos bemutatót láthatott a közönség a középkori táborban, ahova Siklósról, Ebesről és Belgrádból is érkeztek vendégek, de mellettük, valamint a házigazdák mellett egy vegyes összetételű csapat is fellépett.

A rendezvényt életre hívó Szent Longinus Középkori Hagományörző Egyesület az elmúlt évek során jelentős fejlődésen ment át, bemutatói nemcsak itthon, hanem külföldön is egyre népszerűbbek.

– Úgy vélem, a tízéves pályafutás nagyon szép dolog. A kezdetekkor könnyűgyalogos harcmodorral kezdtük, mára viszont már elértük azt, hogy félnehéz, illetve nehézgyalogosaink is vannak – magyarázta **Nagy Abonyi Péter**, az egyesület elnöke. – Rengeteg felszerelésünk, barátunk van. Temérdek program áll a hátunk mögött, köztük haditorna-találkozók, különféle történelmi táborok, valamint egyéb programok szervezése is. Rendszeresen részt vettünk a környező országok eseményein is, és nagy örömeinkre szolgál, hogy szinte mindenhol, ahova eljutottunk, vissza is hívtak bennünket. Épp ezért a jövőben szeretnénk tovább népszerűsíteni a középkori hagyományokat – fűzte hozzá.

A tehetség kincs!

A Magyar Református Szeretetszolgálat a 2015/2016 tanévben is elindította a Nyilas Misi Ösztöndíj Programját, amelyet az idősebb diákok és szüleik figyelmébe ajánlunk.

A pályázatban többek között ez áll: a Nyilas Misi Ösztöndíj Program keretében rendszeres anyagi támogatást biztosítunk magyarországi, kárpátaljai, erdélyi, felvidéki és délvidéki oktatási intézményekben tanuló olyan kiemelkedően tehetséges magyar tanulók számára, akik szerény anyagi lehetőségekkel rendelkeznek. Pályázni az erre a célra kialakított internetes oldalon keresztül (<http://legyenfolytatas.jobbadni.hu/>) lehet majd. A pályázat feltételeiről a szeretetszolgálat honlapján (www.jobbadni.hu) is lehet tájékozódni.

A pályázni **magyar és határon túli magyar nyelvű oktatásban részt vevő**, valamely hagyományos **művészeti** ágban, **sportban** vagy **tudományokban** kiemelkedően tehetséges 5–12. évfolyamon tanuló, **szociálisan hátrányos helyzetű** diák tud. A pályázatot vagy a gyermek, vagy törvényes képviselője adhatja be, ösztöndíj-támogatás céljából.

Célunk, hogy lehetőséget teremtsünk ezzel az ifúság számára arra, hogy tehetségüket kibontakoztassák, és céljaikat elérhessék.

Lehet a pályázó sportoló vagy művész, kiváló matekos vagy leendő vegyész – a tehetséget fogjuk értékelni és támogatni.

A program hivatalos indulása: **2015. szeptember 15.** A pályázatok leadásának várható **határideje: 2015. október 15.**

További információval kapcsolatban Fejér Zsófia tud segítséget nyújtani a +3630/303-8051-es mobilszámon vagy a fej.zsofia@jobbadni.hu e-mailcímen.

LELKIZZÜNK!

Hogyan érdemes tanulni – ez itt a kérdés

A tanulás hatékonnyá és sikeressé tehet, ezért fontos, hogy mit gondolunk róla. A tudásszerzés élmény és erőfeszítés egyben. Tévedés azt hinni, hogy az, aki kiváló iskolai eredményeket ér el, pontosan tudja, hogyan kell tanulni. A hatékony tudásszerzéshez a tanulás három fő formája szükséges. Ezek egymásra épülnek, arányuk pedig az életkorral együtt változik.

A „kisgyerek” típusú tanulás az élményeken alapul. Nagyjából nyolcéves korig az agyunk nyitva áll a tanulásra. A kisgyerek tanulása kalandozás, játék, minden körülötte lévő felszippant. Ez ugyan rendkívül hatékony, de önmagában nem elég, az ilyen tanulás lényege, hogy még nincs jó vagy rossz, csak élmény van, és főleg nincs teljesítményelvárás. A tanuló következmények nélkül kerülhet kapcsolatba azzal, ami igazán érdekli, és azért foglalkozik vele, mert élmény, mert érdekes.

Az iskolás típusú tanulás tudatos bevést és gyakorlást igényel. Nyolcéves kora körül már sok mindent tud a gyerek, és elkezd válogatni, vagyis valami iránt érdeklődik az ember. Ebben az időszakban ismét könnyen szerzünk tudást, ám ehhez a mélyebb tanuláshoz összpontosító tevékenységekre és gyakorlásra van szükség. Ettől kezdve lesz hatékony a iskolából ismert tanulás, ami a tudatos bevést és gyakorlást jelenti. Ezt a fajta tanulást nevezhetjük információszerzésnek, amikor is az ismereteket, szabályokat, képességeket megszerzzük. Ezt a kemény munkát jó esetben megalapozza az érdeklődés.

A felnőtt típusú tanulás nagyjából 12-13 éves kortól kezdődik. Ehhez a tanuláshoz már szellemi erőfeszítésre van szükség. Ezen a szinten az ember nem egyszerűen megtanulta és tudja, hanem átalakítja, egyfajta rendszerbe helyezi az ismereteket. Az önálló gondolkodás nem más, mint az ismeretek saját rendszerbe foglalása és új tudás létrehozása. Ehhez pedig kiritikai gondolkodásra van szükség, az értő tanulás a tanulni-való átalakítását jelenti, ezen a tanuló saját korábbi tudásának megfelelően újraszerkeszti a tanulnivalót.

A nagyobb gyerekeknek, a kamaszoknak, de még a felnőtteknek is szüksége van a tanulás „kisgyerek” formájára. Megfigyel, kipróbál, utánoz és máris élmény a megismerés. Könnyítést jelent a tanulás megkezdésekor a kalandozás. A tapasztalatok azt sugallják, hogy a tanulók jelentős része úgy érzi, egyre kevésbé tud megfelelni az iskolai követelményeknek. A tanulás iránti belső érdeklődést, az élmények megszerzésére irányuló „kisgyerek típusú” tanulást folyamatosan ápolni kell önmagunkban. Ha csak kötelességként éljük meg a tanulást, akkor igazán nehéznek bizonyul ez az egész folyamat. Ha viszont ebben lehetőséget látunk, akkor a tudás megszerzésének ezt a formáját élményként fogjuk megélni.

Kis Laura

A Bourbon-dinasztia

Európa gazdag történelmében sok jelentős uralkodóház szerepelt. Közöttük fontos helyet foglal el a francia származású Bourbon-ház. Franciaországon kívül Spanyolország, valamint több itáliai államocskán élén álltak királyok és hercegek ebből a családból. A leghíresebb francia király, és az abszolutizmus jelképe, XIV. Lajos is a Bourbonok közül való. Némelyük óriási népszerűségnek örvendett, de volt közöttük olyan is, akit saját népe fejezett le. A Bourbonok által létrehozott francia államszervezetet más európai államok mintának vették.

A Bourbon-dinasztia címere

A híres versailles-i palota építése is a család nevéhez fűződik. A Bourbonok uralma a XVII-XVIII. században a legjobb példája az abszolút monarchiának.

Az uralkodóház története a XIII. században kezdődött. IX. Lajos legfiatalabb fia, Robert de Clermont nevéhez fűződik, aki nagy birtokokra és hatalomra tett szert. Jóval később, a XVI. században, pontosabban 1551-ben II. Henrik és Medici Katalin házasságából megszületett III. Henrik, aki számos belső összetűzés után 1572-ben király lett. A vallásháborúk idején hugenotta vezér volt, majd Margit Valois-házi francia hercegnőt vette feleségül. Ez a házasság egyben a katolikusok és kálvinisták közötti megbékélést kellett volna, hogy jelentse, ám az mégsem következett be, mert néhány nappal később, augusztus 23-a és 24-e közötti éjjelen lejátszódott a véres Szent Bertalan éjszakája. Családi gondok és egy kegyetlen polgárháború

után, 1607-ben Navarrai Henriknek sikerült végül megkaparintania Franciaország és Navarra trónját. Másodszor is megnősült, ezúttal Medici Máriával. Ezzel a lépésével trónörökösököt biztosított országának, és jó kapcsolatokat Itáliával. Franciaország királyaként IV. Henrik néven uralkodott. 1598-ban kiadta a nantes-i ediktumot, amellyel enyhítette a vallási összetűzéseket. Uralkodása nagy népszerűséget hozott a család számára. 1610-ben bekövetkezett halála után fia, XIII. Lajos ült a francia trónra.

la után megpróbálta Spanyolország trónját is belefoglalni a címeibe, de sikertelenül. Nagy hatalmi politikája országát sok háborúba keverte. 1685-ben visszavonta a nantes-i ediktumot. Óriási gondokkal került szembe az 1700-as évek elején, amikor a spanyol örökösödési háború kitört, ugyanis az európai hatalmak ellenezték XIV. Lajos tervét, hogy egyesítené unokája számára a spanyol örökséget és a francia trónt. Az 1713-ban megkötött utrechti és 1714-ben a rastatti békeszerződések értelmében Fülöpnek

I. János Károly

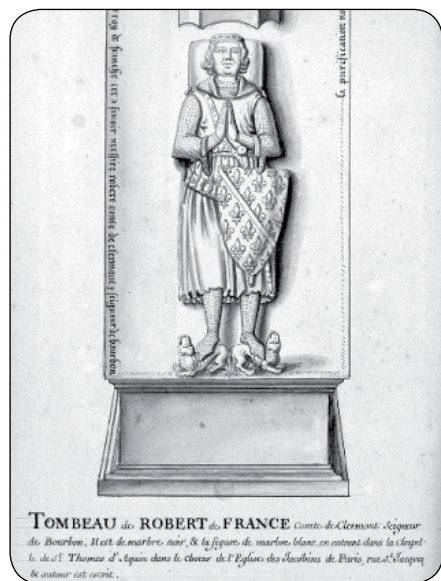
jutott a spanyol trón, de jelentős területeket a Habsburgoknak kellett átengednie és a francia trónról is le kellett mondania. Déduokája XV. Lajos kezdetben kevésbé foglalkozott az állam ügyeivel. 1725-ben megnősült Maria Leszczyńskával. Az ő uralma alatt került sor az osztrák örökösödési háborúra és a hétéves háborúra is. A franciák a hagyományt félretéve a Habsburgokkal szövetségbe harcoltak az angolok ellen. Ennek ellenére a franciák elvesztették a gyarmataik legnagyobb részét. 1770-ben Lajos trónörökös (a későbbi XVI. Lajos) Marie Antoinette-et vette feleségül. Az ország számos gondba keveredett, és nemzetközi tekintélye is hanyatlott. A rendi gyűlés összehívása hosszú idő után és a nép elégedetlensége az 1789-es nagy polgári forradalom kitöréséhez vezetett. A királyt és feleségét 1792-ben kivégezték, évtizedekkel később fiát, Lajos Fülöpöt 1830-ban királlyá koronázták. Még egy próbatételt hajtottak végre a Bourbonok, hogy a poroszokkal folytatott háború alatt 1870-ben visszaállítsák a királyságot Franciaországban, de sikertelenül. (Hivatalosan a francia zászló körüli nézeteltérések miatt, de nincs kizárva, hogy más háttér volt a kudarcnak.)

Ma Spanyolországban (I. János Károly) és Luxemburgban a kései Bourbonok vannak hatalmon.

XIV. Lajos király

Uralkodása alatt megjavultak a viszonyok a Habsburgokkal. A jól bevált házasságkötések meghozták gyümölcsüket: XIII. Lajos a Habsburg Ausztriai Annát, a spanyol trónörökös, IV. Fülöp pedig Lajos testvérét, Bourbon Erzsébetet vette feleségül 1615-ben, így a francia és spanyol uralkodóházak közelebb kerültek egymáshoz. XIII. Lajosnak a szürke eminenciása volt Richelieu bíboros. XIII. Lajost a legendás XIV. Lajos követte a trónon, akit nyugodtan nevezhetünk a történelem egyik legnagyobb királyának. Apja halála után, kiskorúsága idején Mazarin bíboros irányította az ország ügyeit. A 72 évig uralkodó Napkirály is a spanyol Habsburgok közül választott magának feleséget. 1643-tól uralkodott, de gyakorlatilag 1661-ben, 23 évesen vette át az ország vezetését. IV. Fülöp spanyol király halá-

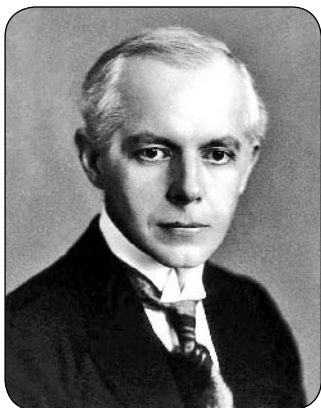
Robert de Clermont, a Bourbon-uralkodóház megalapítója

Évfordulók nyomán

768. szeptember 24. – Elhunyt **Kis Pippin**, a Frank Birodalom királya, aki megalapította a Vatikánt. A keresztény egyház fejének, Róma püspökének adományozta az itáliai fővárost és környékét, ezzel megalapozva a Pápai Állam, a Vatikán létrejöttét. A király 714-ben született.

1945. szeptember 26. – New Yorkban elhunyt **Bartók Béla**, világhírű magyar zeneszerző és népdalgyűjtő. Bartók Béla a pozsonyi gimnazista évek után 1899-ben került Budapestre, a Zeneakadémiára. Itt ismerkedett meg Kodály Zoltánnal, akivel életre szóló, szoros szakmai és baráti kapcsolata alakult ki. Bartók egyszerre volt tökéletes népzenekutató, zenetanár, zongorista és zeneszerző. Egyedi zenei stílusa a magyar népdalok és a modern európai irányzat ötvözetéből alakult ki. Legismertebb

művei A kékszakállú herceg vára, A fából faragott királyfi és A csodálatos mandarin. Bartók rendszeresen kutatott és turnézott is külföldön. 1924-ben kutatásai eredményeiről sikeres könyvet adott ki A magyar népdal címmel, 1934-től pedig Kodállal együtt a Magyar Tudományos Akadémián dolgoztak egy népzenei kiadvány összeállításán. A háború miatt Bartók 1940-ben a feleségével együtt az Egyesült Álla-

mokba menekült. Mire a keserves, sikertelen és gyakran munka nélküli külföldi évek után újra fellendült volna a karrierje, egészségi állapota megromlott. Az 1945 szeptemberében bekövetkezett halálát leukémia okozta.

1709. szeptember 26. – Elhunyt **Bottyán János**, közismert nevén **Vak Bottyán** kuruc generális, a Rákóczi-szabadságharc hadvezére. Esztergomban született valószínűleg 1643-ban. Halálának napja 1709. szeptember 26. vagy 27..

Egyik szeme világát csatában vesztette el, ezért katonái Vak Bottyánnak kezdték hívni.

1703-ig német-római császári haderő császári ezredese, majd 1704-től Rákóczi felkelő hadseregének kuruc generálisa volt.

1960. szeptember 30. – Először mutatták be a Flintstones (Frédi és Béni), az első, főműsoridőben sugározott rajzfilm. Az ABC amerikai TV csatornán közvetítették. Alkotói William Hanna és Joseph Barbera, a történet egy őskori család életét mutatja be. Összesen 166, egyenként 25 perces epizód készült. Eredeti címe: The Flintstones. Magyar címe: **A Frédi és Béni, a két kőkorszaki szaki**. A rajzfilmek magyar szövegét Romhányi József

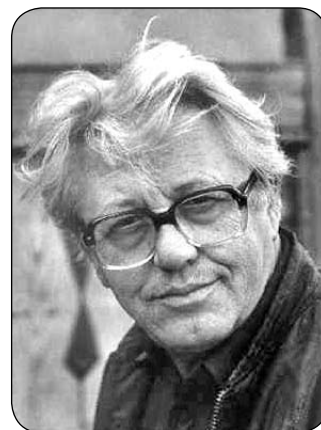
írta, a szöveg, szemben az eredetivel, végig rímekbe szedett, és nyelvi játékokkal tűzdelt. Állítólag a magyar fordítás annyira jól sikerült, hogy az amerikai változatot újrászinkronizálták Romhányi szövegei után. Ebben a filmben hangzott el először magyar szövegben a Subidubi-dúúúúú kifejezés. 1994-ben és 2000-ben két élőszereplős film készült a sorozat alapján.

1988. szeptember 30. – **Kegyelemben részesültek az 1956-os forradalom idején elítéltek**. A magyarországi Elnöki Tanács törvényerejű rendelete alapján részesültek kegyelemben az „1956. október 23. és 1957. május 1. közötti időben elkövetett bűncselekmények” miatt elítéltek. A kegyelem nem terjedt ki azokra, akiket hazaárulás vagy kémkedés

miatt, illetve köztörvényes bűncselekmény vádjával ítélték el.

2006. szeptember 30. – Elhunyt **Sütő András**, Herder- és Kossuth-díjas erdélyi magyar író, drámaíró. Korai elbeszéléseiben az útnak indító világot, a mezőségi paraszti létet s annak világháború utáni változásait örökítette meg, elsősorban a móríci hagyományok örököseként. Igazi beérke-

zése az *Anyám könnyű álmodt ígér* (1970), amelyet naplójegyzeteknek nevezett, de a sokféle műfaji elem regényfelé formálódott. Ez a mű keltette fel a szélesebb hazai közvélemény figyelmét ismét a nemzetiségi magyar irodalmak s

általában a nemzetiségi lét iránt, amelynek gondjai Sütő munkásságának központi témáját alkotják. Nem regionalizmus ez nála: a nemzetiségi lét szintje mindig összekapcsolódik a nemzetével, az emberiséggel. Ezt a kérdéskört vizsgálják esszéi is: *Nagynyedi fügevirág*; *Perzsák*; *Engedjétek hozzám jönni a szavakat*. A legnagyobb hatást drámáival érte el, amelyek az emberiség történelmének kiélezett szakaszait idézik fel, s olyan kérdéseket vizsgálnak modellhelyzetben, amelyek a 20. század emberét különösen foglalkoztatják: történelmi haladás és reakció, forradalom és reform, hatalom és erkölcs, forradalmi eszme és gyakorlat. Az *Egy lócsiszár virágvasárnapja* (1974) és a *Csillag a máglyán* (1975) a reformáció korába vezet el, a *Káin és Ábel* (1977) a bibliai időkbé, a *Szuzai menyegző* (1980) az ókori Perzsiába.

Eddig ismeretlen emberszerű faj kövületei kerültek elő

Új, emberszerű faj csontkövületeit fedezték fel egy barlangrendszer mélyének temetkezési kamrájában a Dél-afrikai Köztársaságban. A 15 egyedhez tartozó csontváztrücsök az eddigi legnagyobb, Afrikában egy helyen talált leletgyűjtésnek bizonyultak. A **naledinek** elnevezett faj a kutatók szerint eltemette halottait. A felfedezés megváltoztathatja az ember származásáról alkotott eddigi elképzeléseket – tudósított a BBC News az Elife című lapban közölt tanulmányról. Az új faj a homo naledi (h. naledi) nevet kapta, vagyis a homo rendszertani nembe sorolták, ahova a modern ember, a homo sapiens is tartozik. A leletet feltáró kutatók nem határozták meg, mikor élt a homo naledi, ám Lee Berger kutatóvezető azt közölte a BBC-vel, hogy a homo nembe tartozó fajok legkorábbija lehet, akár már hárommillió évvel ezelőtt is felbukkanhatott Afrikában.

Ugyan a terepen dolgozó kutatók mindegyike igyekezett kerülni a hiányzó láncszem kifejezést, Berger szerint a naledi afféle „híd” lehet a primitívebb, két lábra emelkedett főemlősök és az ember ősei között. „Egy kövületért mentünk a barlangba, de kiderült, több is van ott, majd a 21 napos munka eredményeként az ember rokonainak valaha felfedezett legnagyobb afrikai leletgyűjtésére bukkantunk” – tette hozzá Berger.

„Mindent tudni fogunk róluk: mikor születtek a gyerekek, mikor választották el őket, milyen ütemben fejlődtek, a különböző életkorokban miben tértek el egymástól a férfiak és a nők, végül hogyan haltak meg” – mondta el a BBC-nek **Chris Stringer**, a dél-afrikai természettudo-

mányi múzeum kutatója. A homo naledi nem hasonlít egyik Afrikában fellelt korai embrelődre sem. Az agya kicsi volt, nagyjából, mint a gorilláké, és vállcsontjai kezdetlegesek. Azért sorolták mégis a homo nembe, mert koponyája fejlettebb formát képvisel, a fogai viszonylag

kicsik, a lába jellegzetesen hosszú, a lábfeje a modern emberét idézi.

Az egyik legérdekesebb kérdés a régészek szerint, hogy hogyan kerülhettek a csontmaradványok a barlangba, mely a bejárat után szűk alagútba vezet. Ezen keresztül jutott be Berger professzor kollégái közül néhány kis termetű kutató mintegy húsz perc alatt, fejlámpák fényében kúszva a több száz csontot rejtő kamrába. Véleményük szerint temetkezési helyre bukkantak, mert úgy tűnik, a homo naledi maga szállította ide, a barlangrendszer mélyére a halottait, talán nemzedékeken keresztül. Ha ez igaznak bizonyul, az arra utal, hogy a naledi rituális magatartásra és akár szimbolikus gondolkodásra is képes volt. Eddig úgy vélték, erre legkorábban 200 ezer éve volt alkalmas az ember elődje. (MTI)

Teknősök közelről

Galápagos különleges lakóit most panorámaképeken is láthatjuk a Street View segítségével. Ugyan a Galápagosi teknősök igazi túlélők hírében állnak, a Darwin látogatása óta eltelt évszázadokban egyedszámuk folyamatosan csökkent, napjainkra pedig a kihalás szélére sodródtak. A **Charles Darwin Alapítvány**, a **Galápagosi Nemzeti Park** és az ecuadori kormány által létrehozott Galápagosi óriásteknős-tenyésztő központ azonban a különleges faj megmentésén dolgozik.

A galápagosi élővilág feltérképezését a Street View 2013-ban kezdte el. A kiterjesztett programnak köszönhetően a Street View 360 fokos betekintés nyújt az óriásteknősök életébe. A GPS technológiának köszönhetően az állatok szigetek közti mozgását is megfigyelhetjük, így látható hogy az Alcedo vulkán közelében a teknősök mekkora távolságot tesznek meg éves vándorlásuk során, csak írjuk be a webböngészőnkbe az alábbi címet: <http://www.ng.hu/Termeszett/2015/09/07/Teknosok-kozelrol>. (ng.hu)

15+1 ÁLLATI ÉRDEKESSÉG

Íme néhány elképesztő tény, amely még a legmegszállottabb állatrjongókat is megdöbbengetheti:

1. A polipok már 90 millió éve léteznek a Földön.
2. Az óriáspolip minden egyes szívókorongja mintegy 16 kilogrammot tud felemelni, de ugyanezen korongokkal a polip ízeket is érez.
3. A polip leszakadt végtagjai három napon belül elkezdnek visszanojni.
4. Az elefántok akár 250 kilométerről is megérik, ha vihar közeleg.
5. Az elefántok akár 30 kilométerről is képesek kiszagolni a vizet, melyből ormányukkal egyszerre akkora mennyiséget szippantanak fel, amennyi egy embernek három napra elegendő lenne.
6. A macskák akár 32 emeletnyi zuhanást is túlélnek, a 85 ezer Hz-es hangokat is meghallják, szaglásuk pedig 14-szer jobb, mint az emberé.
7. Az ókori Egyiptomban egy macska elpusztítása főbenjáró bűnnek számított, amiért halálbüntetés járt.
8. Egy jegesmedve egyszerre 70 kiló húst tud felfalni, ami a saját testsúlyának csaknem a 20%-a.
9. A becslések szerint a jegesmedvék harapása erőteljesebb, mint a nagy fehér cápáé, és minden más medvénél nagyobb a mancsuk.
10. A nőstény jegesmedvéknek különleges illatmirigyek vannak a mancsaikon. Ezek segítségével hagynak szerelmi üzeneteket a havon, hogy a hímek megtalálhassák őket.
11. A sáskarák a világ egyik legerősebb állata, rugószerűen működik a fogólába, mellyel olyan erősen tud ütni, mint egy kilótt 22-es kaliberű golyó.
12. A sáskarák 800 mikroszekundum alatt viszi be végzetes ütését, így elméletileg 500 ütést végezhet el, mialatt mi egyet pillantunk.
13. A kutya az egyik legváltozatosabb faj a világon. Egy dán dog és egy mopsz koponyája között sokkal több különbség fedezhető fel, mint egy menyét és egy rozsmár koponyája között.
14. Ma nagyjából 525 millió kedvencként tartott kutya él a bolygón.
15. A vérebe akár egy 300 órás szagnyomot is képesek érzékelni.

+1

A kutyák négyszer jobban hallanak az embernél, és a magasabb hangokat is képesek érzékelni. A The Beatles együttes A Day in the Life című számában Paul McCartney egy juhász-kutyájának ultrahangos sípjelét rögzített, amely az emberek számára nem volt hallható.

ÁLLATKIRAKAT

A különleges bundájú szarvasgida

Dragon (Sárkány) egy fehérfarkú szarvasgida, amely egy amerikai farmon született, a Michigan államban található Cedar Springsben. A különleges bundájú gidát az anyja nem fogadta el, és közvetlenül a születése után a sorsára hagyta. A fehérfarkú szarvas Észak- és Közép-Amerikában él, valamint Dél-Amerika északi részén Peruiig és Brazíliáig. Egyike a leginkább elterjedt és leggyakoribb szarvasfajoknak. Veszély esetén a fehérfarkú szarvas nagy ugrásokkal menekül, miközben a farkát felfelé tartja, így jól láthatóvá válik alsó részének fehér színe, ezáltal pedig felhívja a többi szarvas figyelmét a veszélyre. A borjú fehér pettyes barna bundájával jól beleolvad a környezetbe.

A farm tulajdonosa elmondta, hogy a gidát az anyja a különleges bundája miatt taszította el magától. Dragonnak ugyanis, ellentétben a fajtársaival, nemcsak a farkán, de a fején és a lábain is fehér a szőre. „Ez egy sor kockázatot rejt magában, ezért nem fogadta el anyja a gidát. A fehér szín miatt feltűnőbb, könnyebben megtalálják a ragadozók, ráadásul az ilyen egyedek rosszabbul látnak és hallanak, mint az egészséges társaik” – mondta Hillary Powell, aki azt reméli, hogy a különleges kisállat pár hét múlva csatlakozhat a farm többi szarvasához.

Ritka felvétel a legendás bojtosmókusról

A rejtélyes bojtosmókus Borneó, Indonézia, Brunei és Malajzia sűrű erdeiben él. A ritkán látható állatról a biológusok szinte semmit nem tudnak. A helyi emberek körében azonban az a hiedelem él róla, hogy képes az önmagánál jóval nagyobb állatokat is megtámadni, és állítólag szereti a vérüket meginni, ezért sokszor csak „vámipírmókusként” emlegetik.

A bojtosmókus akár kétszer akkora is megnőhet, mint fajtársai. Különleges ismertetőjegye a bolyhos farka, amely 30 százalékkal nagyobb, mint a teste, ezzel pedig ő a rekorder az állatvilágban. Egyelőre nem tudják pontosan, hogy milyen célt szolgál a hatalmas fark, de valószínűleg azért fejlődött ekkorra, hogy az állat nagyobb-nak látszódjon, és így elriassza a potenciális támadókat.

Andrew Marshall, a Michigani Egyetem biológusa és kollégái nemrég 35 videokamerát állítottak fel az indonéziai Gunung Palung Nemzeti Park területén, hogy megpróbáljanak felvételeket készíteni a rejtélyes állatról. Egy példányt sikerült is megörökíteniük, de a bojtosmókus csak pár másodpercre volt látható. A kutatók most abban reménykednek, hogy további felvételeket tudnak majd készíteni az állatról, és ezáltal többet megtudhatnak a „vámipírmókus” táplálkozásáról, viselkedéséről, és arról, hogy van-e bármiféle alapja a róla szóló legendáknak.

RÜGYFAKADÁS

A nyár legjobb élménye

A nyári szünetben az tetszett a legjobban, amikor az adai medencén üdültünk.

Amikor odaértünk, Arni és én egyből a vízbe siettünk, mert már nagyon vártuk a felhűlést. Aztán megláttuk a csúszdát, de az sajnos még nem működött. Minket ez nem tartott vissza a mókázástól, már csobbantunk is a közepes méretű medencébe. Akkor láttuk csak meg, hogy ott milyen nagy csúszdák vannak. Később nagyon megijedtünk, amikor zúgni kezdett valami, de szerencsére hamar rájöttünk, mi az, amikor megláttuk, hogy folyik a víz a csúszdákban. Ezután észrevettük a nagy csigacsúszdát, amely elég magas. Elindultunk felfelé, s nagyon örültünk, amikor végre lecsúszhattunk.

Szép volt ez a délután, remélem, máskor is elmegyünk az adai medencére.

Lengyel Rolland, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

A pénz nem boldogít

(elbeszélő fogalmazás)

Amikor a születésnapomra vagy valamilyen más ünnepre pénzt kapok, akkor nagyon örülök. Boldog vagyok, hogy a pénzen azt vehetek, amire szükségem van.

Megveszek magamnak egy dolgot, s azon bánkodom, miért nem maradt pénzem még egy szép tárgyra, ruhára is. Jómagam csinos, divatos ruhákat szeretnék megvásárolni. Amikor elfogy a pénzem, akkor is boldog vagyok, hiszen jól érzem magam a pénzen vásárolt ruhákban vagy lábbelikben. Kicsit szomorkodom, hogy elfogyott a költeni valóm, de hát sajnos, nem tarthat örökké a „jólét”.

A szüleim szerint a pénz nem boldogít, de jó, ha van. Nem kell túl sok, csak éppen annyi, amennyi elegendő a megélhetéshez. Az a baj, hogy az utóbbi időben egyre többre van szükség, mire megvesszük az ennilót, kifizetjük a számlákat... Az ismerőseink körében vannak olyanok, akik hajszolják a munkát, és minden szabadidejüket munkával töltik. Így természetesen több pénzt keresnek, de teljesen rámegy az egészségük, vagy tönkreteszik a családi életüket. Szerintem még sincs minden a pénzben.

A boldogsághoz néha a kevés is elég. Például amikor eljönnek a barátaink, és együtt vagyunk, vagy meglepjük egymást valamilyen aprósággal. Nem szeretném, hogy ha felnövök, a pénz vezéreljen.

„Barátokat nem vehetsz pénzért, de segít, hogy magasabb osztályba tartozó ellenségeket szerezz.” (Spike Milligan)

Jenei Dorina, 8. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Őszi táj – Sára Szilveszter, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely/Debellács

Az én padtársam

A padtársam Dominik,
Kinek egy pillanat nyugta sincs.
Keze, lába meg nem áll,
Órák alatt csak dumál.

De ha nem jön Dominik,
Azért nagyon hiányzik.
Jó, ha ott ül mellettem,
Barátomként szeretem.

Maros Natália, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes/Kupuszina

A Nándorfehérvári csata

1456-ban bekövetkezett, amitől régóta tartott az ország vezetése. A török hadak a hazánk elfoglalására indultak.

A törökök gyors katonái a sikerükben bíztak, sokkal többen voltak, mint mi, magyarok. Én, Hunyadi János is harcoltam a népemért. A török ágyútűz mellett sikerült bejutnom a várba, és segítséget nyújtottam az őrségnek. Hősiesen megvédtem Nándorfehérvárt. A török krónikások is megemlékeznek Dugovics Tituszról, aki a mélybe rántotta a török zászlót kitzúzni akaró janicsárt. Ez csak tovább fokozta a magyar katonák harci kedvét.

Győztek a magyarok a törökök ellen.

Kalapáti Kevin, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Rövid beszámoló a nyári szünidőről

A nyár elején sokat jártunk fürödni a gombosi tóra. Néha még egy-két barátom is eljött. Ezenkívül voltam Baján táborozni, ahol sok új barátot szereztem. Az otthoni barátaimhoz is gyakran jártam játszani, leginkább fociztunk. Jártam Rómában is. Rengeteg érdekességet és gyönyörű dolgokat láttam ott. Nekem a nyári szünet nagyszerűen telt. Remélem, a következő vakáció is élményben gazdag lesz.

Surján Csongor, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes/Kupuszina

Kedves Bálint!

Ebben a levelemben be szeretném neked mutatni a kedvenc háziállataimat.

Az udvarunkban levő macskák a szomszédból jöttek át hozzánk. Ha otthon vagyunk, akkor ők is megjelennek, és körülöttünk futkároznak, hízelegnek és ételt kérnek. Mindennap ki kell menni valakinek, hogy enni adjon nekik. Ha netán elmennek tőlünk, azért mindig vissza tudnak találni. A testvérem nagyon szeret velük játszani, már nevet is adott nekik: a feketét Korminak, a fehér-feketét Fehérkének, a tarkát Kistarkának és az anyacicát Nagytarkának nevezte el. Engem nem annyira szeretnek, csak Dalmát és a mamámat kedvelik, mert ők adnak nekik jó falatokat. Egyszer Fehérke beszökött a teraszon levő virágcserepek közé. Én vettem észre. Dalma nagyon megijedt. Szóltunk apának. Ő azt javasolta, hogy mindannyian maradjunk csöndben, akkor nem fog félni. Kinyitottuk az ajtót, és Fehérke ki is ment. Néha a teraszajtóra is felkapaszkodnak. Kormi pedig be szokott ülni anyukám cserepeibe. Én élvezettel ijesztem el őket.

Várom a leveledet, amelyben, remélem, te is írsz a te házi kedvencedről (kedvenceidről).

Jó barátod: Ádám

Tóth Ádám, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A családom

Az iskolából hazafelé befordulok az utcába, és látom, hogy a gyerekek vígan játszanak. Az ugató kutyám már hív is be a tágas udvarba, ahol a madarak fütyörésznek. A barackfa alatt már elkezdett szépen zöldellni a fű, és a nárciszok, tulipánok is kinyíltak. Egy pillantás alatt a házban vagyunk. Otthon a család tagjai ebéddel fogadnak.

Anyukám, Gellér Mezei Melinda harmincöt éves óvónő. Apukám, Gellér Róbert harminckilenc éves villanyszerelő. Ebéd után a családtagok elmondják, hogy kinek milyen volt a napja, kivel mi történt. Ezután a szobámba vonulok, de tanulás előtt még átnézem a kisautó-kollekciót, amely egy üveges szekrényben van. Miután az összes leckét megírtam, kimegyünk kertészkedni. Nagyon jól érzem magam, és a kutyámmal is játszhatok. A nagy szorgoskodásban észre sem vesszük, hogy már lassan ránk sötétedik, ezért összeszedjük a kerti szerszámokat, és bemegyünk a házba, ahol finom, meleg a levegő. Ezt követően anya megterít, és jóízűen elfogyasztjuk a vacsoránkat.

Számomra ez a nap legszebb része, mivel általában ilyenkor van együtt a család.

Úgy gondolom, hogy nagyon fontos a családban a megértés és az egymás iránti figyelem, tisztelet, szeretet. Ha ez megvan, akkor beszélhetünk családi körről. Boldog vagyok, hogy ebben részesülhetek!

Gellér Noel, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

George, a kutya

Kedves Barátom!

Már régóta nem találkoztunk, főleg mióta elköltöztél. Végre tudok válaszolni a múltkori leveledre, amelyben azt kérdezted, hogy van a család. A család jól van, és képzel, a házat, amelyet a nagyapám örökölt, két hónappal ezelőtt eladtuk. Sokat jártunk oda, és nem tudom, hogy emlékszel-e az ott lévő kedves kutyára, amelyet mi ketten nevezünk el George-nak. Mindig, mikor odamentünk, ugatva várt minket. Tudta, hogy ekkor valami táplálékot is fog kapni, néha évessel nyugtattuk le, ha már nagyon zavart a hangos ugatása, azután pedig bement a házába, és ott pihent vagy aludt. Sokat játszottunk vele, mert ő ezzel tudta levezetni a feszültségét, és általában a nap végére nem volt olyan izgága.

Bármit tettünk ott lenni, ő utánunk jött, szinte mindenhová. Egyszer még a padlásra is feljött velünk, amikor kutatni mentünk érdekes tárgyak után. Ott sok régiség volt, és nagyon sötét, ezért George egy kicsit félt is, mert nem szerette a sötétséget, de tudta, hogy mi is ott vagyunk. Sajnos ebbe a mi kis betonozott udvarunkba nem hozhattuk el, és nem is érezte volna jól itt magát. Berci macskám mellett főleg nem, mivel nem szereti a kutyákat, sem George a macskákat. Persze arra is gondoltam, hogy Berci el is menne tőlünk, ezt pedig végképp nem akartam. Először úgy gondoltuk, el kellene altatni, vagy eladni. Végül megtudtuk, hogy akiknek eladtuk a házat, régen volt már kutyájuk, és szívesen befogadják George-ot. Így ott maradt. Mivel én többet nem mehetek oda le, nem is látom, de mostanában sokat biciklizek arrafelé, talán ő ezt meg is érzi, mert mindig elkezd boldogan ugatni, mint amikor játszani mentünk hozzá.

Várom már, hogy a nyáron találkozzunk, akkor együtt elmegyünk, és megkérjük az ott lakókat, hogy engedjenek be hozzám egy kis időre. Kíváncsi vagyok, hogy George megismer-e még bennünket.

Egyelőre ennyit írok, mert késő van, és korán kell kelnem. Majd ha itthon leszel, beszélgetünk.

Üdvözlünk mindenkit!

Teodor és családja

Huszár Teodor, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Jó gyereknek lenni

Az én nevem Tóbiás Alexandra. A Cseh Károly általános iskola 5. b osztályába járok.

Sokszor felmerül bennem a gondolat, hogy milyen felnőttnek lenni. Az én megfigyeléseim szerint jó gyereknek lenni! Hogy miért? Ezt fogom elmesélni a következőkben. Arra jöttem rá, hogy a felnőttnek el kell tartania a családját, gondoskodnia kell a pénzügyekről, de ezért cserébe azt csinálhat, amit szeretne. Most ezzel kapcsolatban leírok egy történetet:

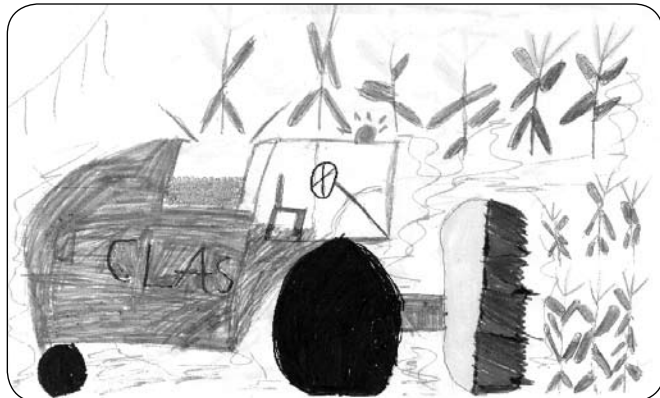
Egyszer anya és én szerepet cseréltünk egy vasárnap délutánra. Anya csak számológépezett, feküdt, telefonozott, tévét nézett. Én pedig főztem, mostam, takarítottam, és más sok-sok tennivalóm volt. Másnap reggel örültem, hogy anyu elkészítette a reggelit, és hogy nem házimunkát kellett végeznem, hanem mehettem az iskolába.

– Anya, elismerem, hogy neked nehezebb dolgod van, mint nekem! – mondtam.

– Igen! Örülj, hogy még gyerek vagy! – mondta anya.

Azért meséltem el ezt a történetet, mert ebből tudtam meg, hogy „Jó gyereknek lenni!”

Tóbiás Alexandra, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ősz a határban – Fazekas Edmund, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely/Debellács

Óda a szerelemhez

Remélem, emlékszel.

Virág voltál kertjeimben,

A legszebb álmom, pillanatom.

Ilyet érezni csak egyszer tudtam,

Csak ez a szerelem volt igaz, s bátor.

Téged szeretni felemelő volt,

Mégis egyszer szembesültem,

A sors, mint élet a lelket,

Úgy vetted el tőlem,

Minden egyes élményemet!

Zöld réteken virágok közt,

Te voltál a legszebb,

Mégis érzem a haldoklásom,

Mi egyszerre hív és éltet.

Gondok nélkül búcsúzom

Az élettől és az álmoktól.

Hadd legyen veled egy pillanatot,

Mert a hozzád fonódó érzéseim

Többet érnek, mint az

Életem és az álmok!

Karácsonyi Anita, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

RÜGYFAKADÁS

„A bátorság nem a beszédben van, hanem a választásban.” (Exupéry)

Sokszor hallani bátor emberekről, hőstettekről, hősokról. Elgondolkodtató, hogy valójában kik is a bátor emberek. Szerintem ugyanis sokszor tévesen használják a jelzőt.

A bátor szóról az emberekben egy erős, komor ember képe elevenedik fel, olyané, aki gondolkodás nélkül veti bele magát az életveszélyekbe. Ha jobban belegondolunk, a bátorság nem csak az életünk kockáztatásával lehetséges. Az élete során mindenkinek számos akadályal kell megküzdenie.

Van, hogy a sors, van, hogy a társadalom, de van, hogy mi magunk állítunk eléünk akadályt. Küzdeni az életünkért, a félelmünk ellen már barátságot jelent, Van, aki az öngyilkosságot merész tettnek nevezi, pedig az megfutamodás a különböző kihívások elől.

A vakmerőség szintén összetéveszthető a bátorsággal. Keresni a veszélyt, gondolkodás nélkül keresni a kockázatot, nem jelent bátorságot, annál inkább felelőtlenséget. Az emberi bátorság külső szemmel sokszor nem is érzékelhető, pedig jelen van. A kisgyerekeknek, aki fél a sötétől, nagy bátorságot jelent kibírni egy éjszakát. Erről mások tudomást sem vesznek, pedig számára ez valóságos hőstettet jelent.

Kiállni másokért, a tetteinkért, az igazságot elviselni még akkor is, ha hátrányos a számunkra, már nagy bátorságról tesz bizonyosságot. Tehát a bátorságért nem kell harcmezőre vagy katasztrófa sújtotta helyekre menni, hisz mindig jelen van, csak ki kell nyitni a szemünket. Ara Rauch az egészszet tömören így fogalmazta meg:

„Nem az a bátor ember, aki nem fél. Hanem az, aki fél, tudja mi vár rá, és mégis felállalja a helyzetet, szembe száll vele, nekimegy.”

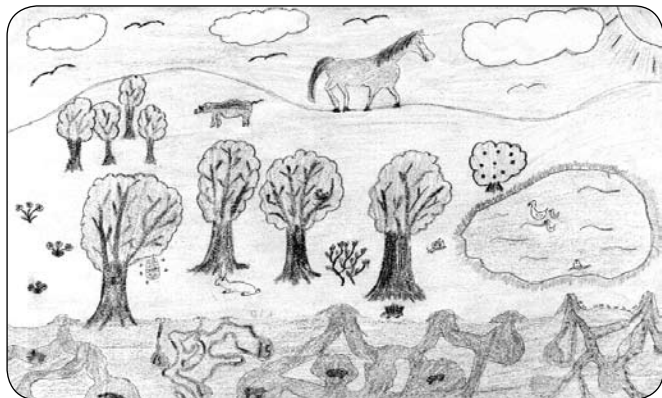
Vlasyta Sarolta, 8. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Ősz

Itt az ősz, beköszönt újra,
Levelek hullanak az útra.
Vadgesztenye esik le a földre,
Rászállott a madarak serege.

Az erdőben a vadkacsa száll,
A vadász a domb tetején áll.
Két őz szalad a rét szélén,
Vaddisznó gesztenyét ropogtat a szája szélén.

A városban az emberek a parkba járnak,
Nagykabátban a gyermekek állnak,
Hosszú utcán a levelek szállnak,
Hárman a levelek közt várnak.
Rácz Ádám, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Őszhangban – Martinek István, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely/Debellács

Kedves Pajtások!

Évről évre nagy örömet hoz nekünk szeptember dereka, azaz a postás, amikor megérkeznek a tanévben az első küldemények. Ezt elsősorban tanítóitoknak, tanáraitoknak köszönhetjük, akik veszik a fáradságot, és kiválogatják, rendezik, postázzák a munkáitokat. Köszönet érte! Bízunk benne, hogy ezáltal elsősorban titeket serkentünk arra, hogy a továbbiakban is igyekezzetek jó tollforgatókká válni.

A **magyarcsernyei Petőfi Sándor iskola** felsősei a Volt egy nyár témáját dolgozták fel, igen sok szép munka született küldeményük tanulsága szerint. Az **óbecsei Sever Đurkić iskolából** is megérkezett az első idei küldemény, a negyedikesek, ötödikesek és hetedikesek versbe, fogalmazásba gyúrták a nyár szép emlékeit. Régi jó barátaink, a szabadkai J. J. Zmaj iskola negyedikesei ugyancsak a nyári élményeiket dolgozták fel, s a sikeresebb munkák közül küldtek szerkesztőségünk címére. Meglepetést okozott egy debellácsi, azaz **torontálvásárhelyi** küldemény, melyben a **Moša Pijade iskola** magyar nyelvű ötödikeseinek rajzait találtuk, ezek első biológiaórájukon készültek. A Rügyfakadás mai oldalain az ő rajzait láthatjátok.

A **péterrévei Samu Mihály iskola** a múlt héten megtörte a jeget, tőlük érkezett a tanév első küldeménye, de máris újabb küldemények érkeztek, egy csokor vers az iskola hatodikosaitól. Hogy milyen újra az iskolapadban, arról az **oromi Arany János iskola** tanulóitól érkezett egy sor kiváló munka.

A héten befutott munkák közül jövő heti rovatunkban válogatunk. Irodalmi alkotásaitok mellett rajzaitokra is számítunk!
Nagy Magdolna

Az árva lány

Vége lett a nyárnak, és nagy bánatomra szeptember 1-jén elkezdődött a tanítás. Az osztályfőnökünk egy lánnyal jött be a terembe.

Bejelentette, hogy ő az új diák az osztályban. Mi jól fogadtuk. Szeretjük volna jobban megismerni, mert elég visszahúzódónak tűnt. Hetekkel később sem tudtunk meg róla semmit, ezért a tanárnőt kérdeztük meg, hogy miért viselkedik így. Az osztályfőnök majd tizenöt percig magyarázta az okát, s mikor megtudtuk, majd leesett az állunk. Másnap elmentünk megkeresni, hol lakik a lány családja. A falu végén egy kis faházban éltek egy idős asszonnyal, nem túl fényes körülmények között. Elmeséltük mindezt a többi osztálytársunknak. Voltak, akik viccesnek találták, de szerencsére olyanok is akadtak, akik összefogtak velünk. Így minden egyes nap aprópénzt dobáltunk be a lány házának kapuján. Egy hónap múlva észrevettük, hogy a pénzből új ruhákat vettek, ennek nagyon örültünk. Mindeközben lassan barátkozni kezdtünk a lánnyal. Rájöttünk, hogy egy igazán kedves teremtés. Elmesélte nekünk, hogy milyen szegénységben él, és azt is hozzátette, hogy naponta aprópénzt dobálnak be a kapujukon. Mi ezen csak mosolyogtunk, de nem árultuk el, hogy kik a titkos segítők.

Megbeszéltük, hogy a szüleink segítségével pénzt gyűjtünk nekik. A lány és az idős asszony megköszönték, amit értük tettünk. Az osztályfőnök is nagyon büszke volt ránk, hogy ilyen önzetlenek voltunk.

Retek Csombor, 7. osztály, Szervó Mihály iskola, Padé

Flórián, a kandúr

Szép, szabad az élet a széles Volga folyó partján!

Nézd csak, milyen széles a víz! Alig látni a túlsó partot. Csillog-villog az élő, hömpölygő víz. Ég és föld nézegeti magát a tükrében: a felhők, a monnybolt kékje, a szalonkák, amelyek füttyentve szállnak zátonyról zátonyra, a csapatostól szálló vadludak, récék, a repülőgép, amelyen emberek sietnek dolgukra, a fekete füstcsóvás fehér gőzhajók, az uszályok, a partok, a szivárvány.

Elnézed ezt a hömpölygő tengert, a vándor fellegeket, és úgy tetszik, a partok is vándorolnak, azok is mozognak, mennek valahová, mint köröskörül minden...

Szép és jó az élet a Volga partján!

Ott a víz mellett, a meredek, vízmosta part aljában, kicsi csőszkunyhójában öreg folyamőr éldegél. Ha a folyóról nézed, csak ablakát, ajtaját látod. Ha fentről nézed, a part tetejéről, csak egy szál kémény nyúlik ki a fű közül.

A Volgán éjjel-nappal járnak a hajók, vontatógőzösök szuszognak, pöfögnek, hatalmas uszályokat cipelnek kötélén, mindenféle teherrel megrakodva, vagy hosszú tutajokat vontatnak.

Lassan haladnak felfelé az ár ellen, csapkodják a vizet a kerekükkel. Ha almával megrakott hajó jön, akkor édes almaszag terjeng az egész Volga felett. Vagy egyszer csak halszag árasztja el a vidéket: ez annyit jelent, hogy halat szállítanak valahonnan. Jönnek aztán posta- és személyszállító hajók, egy- és kétfedélzetűek. A leggyorsabban járnak a kétfedélzetű gőzösök, amelyeknek világoskék sáv van a kéményén. Ezek csak a legnagyobb kikötőkben állnak meg, s a nyomukban óriási hullámok támadnak, futnak ki a fővényes partra.

Az öreg folyamőrnek az a feladata, hogy vörös és fehér jelzőbójákat helyez el a zátonyok, sekély helyek két oldalán. A bója: úszó, fonott kosár, a tetején jelzőlámpa. Mutatja a hajósoknak a helyes utat.

Estéknként az öreg kimegy a csónakkal, és meggyújtja a bójákon a jelzőlámpákat, reggel pedig eloltja, a szabadidejében meg halászik. Szenvedélyes horgász az öreg.

Egyszer napestig horgászott. Fogott magának egy jó halleshez valót: sügért, durdát, keszeget, s azzal hazament. Amikor kinyitotta a kunyhó ajtaját – nini, micsoda meglepetés! Úgy látszik, vendége érkezett.

Az asztalon, a kolompérosfazék mellett hófehér, hosszúszerű cica üldögélt.

Mikor a vendég meglátta a házigazdát, meggörbítette a hátát és a fazékhoz dörgölözött. Csupa korom lett a hófehér oldala!

– Honnan jöttél, hová valósi vagy?

A kandúr csak dorombolt, hunyorgott, s még jobban bekormozta az oldalát a nagy dörgölőzésben. Különböző színű a két szeme: az egyik égszínkék, a másik élénksárga.

– Nesze, kedves egészségedre – mondta a folyamőr, és adott neki egy sügért.

A kandúr a körme közé kapta, egyet mordult és felfalta. Aztán megnyalta a szája szélét: jöhet a következő.

Megevett még négy halat. Azután felugrott az öreg mellé a szalmazákra és elszundított. Elnyújtózott, dorombolt, hol az egyik mancsát nyújtotta ki, hol a másikat, hol az egyiket meresztgette a körmét, hol a másikon.

Úgy megtetszett neki az élet a csőszkunyhóban, hogy egészen ottmaradt.

Az öreg megörült neki. Kettecskén mégis vidámabb az élet! Így hát attól fogva együtt éldegéltek.

Azelőtt nem volt kivel beszélgetnie az öregnek, most a kandúrral beszélgetett. Elnevezte Flóriánnak. Azelőtt nem volt kivel horgászni, most a kandúr is kijárt vele a csónakon.

A csónak farában ült, mintha kormányozna.

Estéknként azt mondja neki az öreg:

– Úgy látom, Flórián, itt az ideje, hogy meggyújtsuk a jelzőlámpákat. Mindjárt besötétedik! És ha nem gyújtjuk meg a lámpákat, zátonyra futnak a hajók.

A kandúr meg mintha értené, mi az, hogy „jelzőlámpát meggyújtani”. Lemegy a partra, beszállt a csónakba és várta az öreget, míg megjött az evezőkkel, meg a petróleummal, amelyet a lámpásokba töltenek.

Kimentek, meggyújtották a jelzőlámpákat, s eveztek vissza. Horgászni is együtt jártak. Az öreg horgászott, Flórián meg ült mellette. Ha kicsi halat fogott, a kandúr kapta; ha nagy hal került a horogra, az öregnek jutott.

Így volt ez náluk szokásban: együtt dolgoztak, együtt halásztak. Egyszer a parton üldögélt az öreg a macskájával, és horgászott. Egyszer csak nagyot rántott a horgon valami hal. Kihúzta az öreg a vízből, nézte: hát egy mohó kis sügér kapta be a csalétket, akkora volt, mint a kisujjam, de akkorát rántott, mint egy jókora csuka. Az öreg levette a horogról, és a macska felé nyújtotta:

– Nesze, Flóriánom, rágcslálj.

De Flórián nem volt sehol. Ejnye, ejnye, hová lett?

Akkor látta az öreg, hogy a kandúr messzire elszaladt a parton, amott fehérlett a tutajon.

„Vajon miért ment oda? – csodálkozott az öreg. – És mit csinálhat? Megyek, megnézem.”

Odament: hát a kandúr is horgászásra adta a fejét. Hasalt a tutajon és a mancsát belelógatta a vízbe, nem moccan, még a szempillája sem rebent. És amikor a kis halak csapatostul előúsztak a tutaj alól, hopp! – utánakapott és megkaparintotta az egyik halacskát.

Az öreg szemét-száját eltátotta ámulatában.

– No, ilyen ügyes macskát se láttam még! – azt mondja. – Jel van, Micurka, derék halász vagy! No, gyere, fogj nekem egy kecsegét, hallesnek, de minél zsírosabbat!

A kandúr rá se hederített, bekapta a halat, aztán arrébb ment, megint lehasalt a tutajra, és halászott tovább.

Attól fogva így halásztak, külön-külön, ki-ki a maga módján: az öreg zsineggel, horoggal, a kandúr meg manccsal-karommal.

De a jelzőlámpákat továbbra is együtt gyújtották meg.

Szvoren Edina

Kinderszenen: Oltás

Hat nagy dobozban kaptunk oltóanyagot. Az új asszisztens elem teszi a feladóvévényeket, én pedig szép sorban aláírom, dátumozom őket. Az asszisztens kiszalad a váróterembe, hogy átadja a nyugtákat a nagy térdű, duzzadt könyökű kézbesítőnek. Hallom, hogy az asszisztens – akit S.-nek hívnak, de én félek, hogy ezt a nevet sosem leszek képes kiejteni a számon – azt mondja neki: maga úgy ül ezen a tornapadon, mint majom a köszörűkövön. Nem értem, hogy a nők miért beszélnek néha ezen a félelem nélküli hangon. És egyáltalán, honnan van annyi önbizalmuk, hogy tréfálni mernek.

Megrökönyödve nézem, hogy miután a kézbesítő elment, az új asszisztens torokspatulával áll neki lecsavarozni az ajtóról az előző asszisztens névtábláját. De közben már az osztálynévsort kéri, és befűt a váróteremben. Látszik, hogy jóval rátermettebb, mint az elődje. Szánalmasan motyogok, amíg az osztálynévsort keresem a fiókban, az archív anyagok között, a fecskendők dobozában, az elődjéről készült feljegyzéseim között. Megérkeztek a gyerekek?, kérdezem egyszer csak fennhangon, pedig tudom, hogy még nem szólalt meg az iskolai csengő. Azt mondom magamnak: hallottam, hogy néma csönd van a váróteremben, mégis megkérdeztem, hogy itt vannak-e. Halld, mégis megkérdezed. Miért csinál ilyet az ember?

Főlírom a noteszembe, hogy S. meg a dátumot. Amikor aztán az asztal alatt kinyújtánám a lábam, fölrúgom az új asszisztens hótípróját. Szólnom kellene neki, hogy vigye innen ezt a világoskék idétlenséget – vigye ki a váróba, bánom is én –, de nem tudok megszólalni, nem tudom kimondani, hogy S. Firkálgatok a noteszbe, hátra-hátralapozok az elődjéhez. Erélytelen egy nőszemély, olvasom.

Végre kicsöngetnek. Már hallani a folyosó kövén surrogó gyerekcipőket. Jönnek. Izgalmat palástolva kiküldöm az asszisztent, hogy fogadja a gyerekeket. Azt mondom neki: biztosan félnek. Én ülve maradok. Kinyújtott lábammal odébb taszítom a hótíprókat. Aztán hallom az asszisztens hangját a csukott ajtón keresztül is, de nem értem, mit beszél a tanulókhöz. Elképzelem, hogy a hideg, olajfestékes lábazatnak dőlve sugdolódzik a kíséretánárral, amíg a gyerekek vonakodva vetközni kezdenek. Vagy tán segít fölakasztani az ingüket. Most aztán megszeppennek ezek a kis süvölvények. Amikor S. visszajön, arra gondolok, hogy ha tényleg a falnak támaszkodott, akkor most hideg a válla.

De eszembe sem jut, hogy megérintsem. Azt is gondolom: mielőtt behívná az első gyereket, meg kell neki mondanom, hogy az injekciót ő fogja beadni. Erőt gyűjtök. Egymásba fűzött ujjaimat nézve közlöm vele a tényeket, az asszisztens pedig a legnagyobb meglepetésemre azt feleli erre fényes hangon, sziklaszilárdan, hogy ez természetes. Eddig mindegyik helyén az ő feladata volt beadni az oltásokat. Szinte tetszene, ha félvállról beszélne velem.

Késő délután van, mire beadjuk mind a kétszázötvenhat oltást. Alig néhányan pityeregtek. Jóval kevesebben, mint az előd idején. Az új asszisztens – az asszisztensem, S. – kezét most, csomót köt az alkoholos vattákkal teli szemeteszsákra, aztán szignálja a névsort a nevem melletti vékony vonalon. Nem merem megmondani neki, hogy jól végezte a dolgát: gyengéd volt, de határozott. Észreveszem, hogy amikor fölveszi a hótáposóját, megváltozik az arca. Én nem szeretem ezeket a munkahelyi metamorfózisokat – aki világoskék hótíprót hord, hordjon mindig azt! Viszlát hétfőn, mondja, aztán elsiet. Kinyitom a noteszt, és beleírom reszkető kézzel, a jobb margó felé dőlő betűkkel, miközben halkan kimondom, hogy S.: megmarkolta a karjukat, és gyengéden, de határozottan a combja közé húzta őket. A hangja pedig fényes, mint a vasaló talpa. Nem szeretnék reménykedni, de késő, azt hiszem.

Legyen hó [Let It Go]

A hótenger ma a hegyeken áll,
Ugye vakít ez a fény?
A szíved is jégbe zárva
Itt a világ peremén.
Tudom, hogy elrontottam,
Rémes tettem fáj.
Vajon hogy is volt?
Lehet, mindegy már.
A lelke régen csak ettől félt,
Nagyon nehéz, hogy ma ez megtörtént.
Hát jöjjön szél és tél és hó!
Tán így is jó!

Legyen hó!
Legyen hó!
Még sose volt hasonló.
Legyen hó!
Legyen hó!
Olyan lelket mozdító!
Bár tudnám azt, hogy mi lesz itt még!
Jöjjön száz orkán,
És közben a szívemen ül a jég.

Ma fura erők jönnek a messzi távolból.
Ez az el nem múltó érzés a szenvedélyről szól.
Ez itt és most sorsfordító,

Legyen hát minden jég és hó!
Varázsos hangon szól a szív,
Úgy hív!

Ugye jó?
Ugye jó,
Hogy a gondom a széllel száll!
Ugye jó?
Ugye jó?
Nem sírok többé már!
Nagy lépés, itt, otthon vár!
Ami volt nem fáj.

A szívem hózaporként fúj majd mindent át.
A lelkem hadd vágtasson,
Hadd tomboljon, szóljon hát!
S ha végül minden percet jégkristállyá vált,
A holnap rám talál,
S a múlt lehull majd rám!

Ugye jó?
Ugye jó,
Ahogy elvisz a fénylő hó?
Ugye jó?
Ugye jó?
Az erő bennem jár.
Nézz most rám!
Minden más volt rég,
De ma új nap vár!
És közben a szívemen ül a jég.

(<http://lyricstranslate.com/hu/legyen-h%C3%B3-let-there-be-snow.html#ixzz3IVirUUhA>)

Let It Go

Let it go, let it go
Can't hold it back anymore
Let it go, let it go
Turn my back and slam the door

The snow glows white on the mountain
tonight

Not a footprint to be seen
A kingdom of isolation and it looks like I'm
the queen

The wind is howling like the swirling storm
inside

Couldn't keep it in, heaven knows I try

Don't let them in, don't let them see
Be the good girl you always have to be
Conceal, don't feel, don't let them know
Well now they know

Let it go, let it go
Can't hold it back anymore
Let it go, let it go,
Turn my back and slam the door
And here I stand
And here I'll stay
Let it go, let it go
The cold never bothered me anyway

It's funny how some distance
Makes everything seem small

And the fears that once controlled me,
Can't get to me at all
Up here in the cold thin air,
I finally can breathe
I know left a life behind,
But I'm too relieved to grieve

Let it go, let it go
Can't hold it back anymore
Let it go, let it go,
Turn my back and slam the door
And here I stand
And here I'll stay
Let it go, let it go
The cold never bothered me anyway

Standing frozen in the life I've chosen
You won't find me, the past is so behind
me
Buried in the snow

Let it go, let it go
Can't hold it back anymore
Let it go, let it go,
Turn my back and slam the door
And here I stand
And here I'll stay
Let it go, let it go
The cold never bothered me anyway

(<http://kulfoldi.zeneszoveg.hu/dalszoveg/90607/demi-lovato/let-it-go-zene-szoveg.html>)

Kedves Olvasó Tanulók!

Szvoren Edina (1974) harmadik, **Az ország legjobb hóhéra** című (Magvető, 2015) novelláskötetének egyik darabját, az **Oltást** olvashatjátok ma a Gyöngyhalászban. A cím első része Robert Schumann (1810–1856) ismert zeneszerző ciklikus darabjaira, a *Kinderszenen* (Jelenetek a gyermekkorból) név alatt ismert műveire utal. Nagyon egyszerű, ugyanakkor az események mögött súlyos traumákat és lelki gátlásokat megjelenítő történetek ezek. Az *Oltás* is egy hétköznapi történetet mond el, ugyanakkor tragikus színezetű belső gyötrődéseket, problematikus emberi viszonyokat és identitásokat jelenít meg. Svzoren Edina mindhárom novelláskötete (még: *Pertu*, 2010: *Nincs és ne is legyen*, 2012) hősei ezt az identitást (a lecsúszott, problematikus, gátlásos, frusztrált, sérült embert) képviselik a jelenkori társadalomban. Sötét világ. Nem kifejezetten szórakoztató jellegű olvasmány. De ha belegondolunk, vajon a legismertebb népmeséink, akár a magyar, akár a germán folklórkincsből – nem beszélnek-e a mesei elbeszélés rekvizitumai révén ugyanezekről a jelenségekről? De igen. Az erőszaktevő, a kerítő, a gyermekeket cserbenhagyó szülő/mostoha, az árulás, a féltékenység, sőt a gyilkosságra való felbujtás (pl. Hófehérke) történetei ezek is. Súlyos társadalmak.

A felvetett problematikához kapcsolódik mai másik szövegünk, a Chris Buck és Jennifer Lee által rendezett, egész estét, 3D-s animációs film, a *Jégvarázs* (Frozen, 2013) legismertebb betétdala, a **Let It Go**. A film zenéjét többen, Robert Lopez, Kristen Anderson-Lopez és Christopher Beck szerezték. Elsőprő sikert a Demi Lovato (1992) által előadott *Let It Go* szerzett. A film forgatókönyve Hans Christian Andersen *Hókirálynő* című meséje alapján készült. Ezt a mesét néhány éve közöltük már rovatunkban. A mese, a film és a zeneszám legfontosabb üzenete ugyancsak az emberi indulatok és szenvedélyek pusztító erejéről szól.

Olvassatok! Nézzetek jó filmeket és hallgassatok jó zenéket! Írjatok nekünk!

Bence Erika

Új videoklipekkel jelentkeztek

Az alábbiakban néhány nemrég megjelent videoklipről szólunk, azaz utánajártunk, kik társítottak látványt a zenéjükhöz.

Justin Bieber és barátai

A rajongói már tükön ülve várták Justin Bieber visszatérő szerzeményét, amely a nyár legvégén meg is érkezett. A dal a What Do You Mean? címet viseli, és várhatóan az énekes soron következő stúdióalbumán

foglal majd helyet. Justin ezúttal dalszöveges videóval hozakodott elő, amelyben feltűnnek a barátai, Ryan Shekler és Chelsea Castro is. A videót Laban rendezte.

Megvárakoztatta a rajongóit

Több éves szünet után végre visszatért a San Franciscó-i post-grunge csapat, a Third Eye Blind és egy videoklippel is megörvendeztette a régóta várakozó rajongókat. A Stephan Jenkins vezette zenekar 2009-es nagyle-

meze után nagy csend következett be. Majd pedig a nyár folyamán megjelent a legújabb stúdióalbumuk Dopamine címmel. A lemezről először az Everything is Easy szerzeményt ismerhettük meg, majd pedig a Get Me Out Of Here dalhoz készítették videót. Az együttes visszatérő albuma az első helyen nyitott a Billboard független albumainak listáján.

Minden a helyére állt

A Benjamin Burnley vezette pennsylvaniai post-grunge együttes, a Breaking Benjamin nemrég jelentette meg, új videóját új dalukhoz, az Angels Fall-hoz. A zenekar nyár folyamán megjelent, Dark Before Dawn lemezéről eddig a Failure és a Defeated szerzeményeket ismerhettük meg. Az elmúlt időszakban sokan aggódtak a zenekar jövője miatt, hiszen a frontemberen kívül csaknem mindenki lecserélődött. Úgy tűnik azonban, hogy a rajongók nem hagyják magára az együttest.

Nem adják fel

Az Of Mice and Men kaliforniai zenekar jelenleg ugyan kényszerpihenőjét tölti, de az együttestagok nem feledkeztek meg az aggódó rajongókról sem, így nemrég a Never Giving Up dalhoz készített videóval rukkoltak ki. Az együttes frontemberének, Austin Carlile-nek a nyár elején kellett kórházba vonulni, mivel Marfan-szindrómában szenved. Az énekes

ugyan már túl van a kezeléseken, de még mindig nem érzi magát elég erősnek, így a zenekar az egész 2015-re vonatkozó turnéját lemondta. Az együttes bejelentette, hogy jövő év májusában visszatérnek, addig is a Never Giving Updal szeretnének kedveskedni.

Szeretné, ha szeretnék

Ella Eyre brit tehetség ezúttal nemcsak a saját és a zene rajongóihoz, hanem egy egész nemzethez szól, ugyanis ő éneklie a brit rögbi válogatott idei indulóját, a Swing Low, Sweet Chariotot, amelyhez videó jelent meg. Az énekesnő egyébként rendkívül tevékeny időszakot él meg, augusztus közepén jelent meg várva várt szólóalbuma a Feline címet viseli, most pedig azt szeretné, ha az egész brit nemzet szeretné. Mint mondta, büszke arra, hogy épp ő énekelheti a Swing Low, Sweet Chariotot, amelynek letöltéséből származó összeget a brit rögbi szövetség jótékony célokra fordítja, az Every Voice Counts (Minden hang számít) elnevezésű UNICEF-kampány keretében rászoruló gyermekeken segítenek.

Szobrot emelnek Bon Scott emlékére

Ronald Belford Scott, ismertebb nevén Bon Scott, skót születésű ausztrál zenész. Az AC/DC énekesként és szövegíróként vált világhíróvá, majd 33 évesen tragikus körülmények között hunyt el. Az énekes nevéhez olyan nagy sikerű szerzemények köthetők, mint az It's Long Way to the Top (If You Wanna Rock'n'Roll), a T.N.T., a Dirty Deeds Done Dirt Cheap, a Jailbreak, a Let There Be Rock, a Whole Lotta Rosie vagy a Highway To Hell. Az énekes iránti tisztelet és rajongás jeléül nemrégiben a DD8Music adománygyűjtést szervezett annak céljából, hogy szobrot emeljenek. A jövő áprilisban Kirriemuirban felavatásra kerülő szobor John McKenna alkotása lesz, amelyet az énekesről egy fennmaradt fotó alapján készit. Bon Scott 1974 és 1980 között volt a világhíró rockzenekar frontembere, és a szövebeszéd szerint ő maga javasolta zenésztársainak, hogy halála esetén Brian Johnstont kérjék fel a csapat élére. Ha ez így történt, kívánsága teljesült, hiszen Brian azóta is az AC/DC élén van, ugyanolyan erőteljes és meghatározó frontember, mint amikor, több mint 30 éve, átvette az irányítást a zenekar felett. Bon Scottról Ausztráliában 2008-ban avattak fel egy bronzszobrot, amelyet a rajongók szívesen látogatnak.

Fall Out Man

A Fall Out Boy legújabb, januárban megjelent American Beauty/American Psycho című albuma és a zenekar új hangzásvilága kapcsán Pete Wentz, a zenekar basszusgitárosa, egy interjúban arról szövelt, hogy szívesen működne együtt Taylor Swifttel és Rihannával. Mint mondta, részt vettek a Victoria's Secret divatbemutatóján, ahol Taylor Swifttel együtt adták elő a FOB nagy slágerét, a My Songs Know What You Did in the Dark (Light Em Up) című dalukat. A közös fellépés nagy hatást gyakorolt rá, de Taylor Swiften kívül Rihannával is el tudna képzelni egy közös projektumot. Az új hangzásról Pete Wentz kifejtette, hogy a zenéjük határozottan más. Amikor az új albumot rögzítették, a barátaik azt mondták, olyasmit kellene játszaniuk, mint a Dance, Dance, de ők nem látták értelmét visszatérni ahhoz, amit már kiaknáztak. A basszusgitáros szerint az együttes zeneileg felnőtt, már nem is Fall Out Boy, inkább Fall Out Man.

Alapítványt hozott létre apja emlékére

Paul Walker lánya, Meadow, rendhagyó módon ünnepelte meg elhunyt édesapja születésnapját, ugyanis tiszteletére létrehozta a Paul Walker Alapítványt. Az alapítvány a Monterey Bay Aquariummal, valamint más alapítványokkal és szervezetekkel együtt, főleg azon fiatalok felsőfokú oktatását támogatja, akik az óceánok élővilágának védelmével kívánnak foglalkozni. Az akvárium Paul egyik kedvenc helye volt, amelyet több alkalommal meglátogatott lányával is, ezzel felkeltve az érdeklődését a természeti értékek iránt. Meadow ezzel az alapítvánnyal édesapja örökségét kívánja folytatni, akinek köztudottan az óceánok és az élővilág védelme volt az egyik nagy szenvedélye. A lány a közösségi oldalára azt írta, hogy apjára gondolva az óceánok, az állatok megmentése, a rászoruló emberek megsegítése és a spontán jótettek jártak a fejében, amelyekkel az apja is foglalkozott. Az alapítványt is azért indította el, hogy megossza a világgal apjának ezt az oldalát is.

Nem kér a jubileumi összejevetelből

Úgy tűnik, ismét összeáll a kilencvenes évek nagy lánycsoportja, a Spice Girls. Jövőre lesz ugyanis húsz éve annak, hogy kiadták első lemezüket, a Spice-t. Habár Geri Halliwell, Mel C, Emma Burton és Mel B is megerősítette az összeállítás lehetőségét, egyelőre úgy néz ki, nem lesznek teljes létszámban. David Beckham felesége, Victoria, egy interjúban azt nyilatkozta, hogy áldását adja a Spice Girls jubileumi összeállítására, de köszöni szépen, inkább nem csatlakozik. Úgy tudni, Victoria ezt már megbeszélte a többiekkel. Megmondta nekik, hogy talán egy-két koncertre beugrik, és az első sorban örül majd a rajongókkal, de ennél többet nem vállal. A Spice Girls legutóbb 2012-ben állt össze Londonban, az Olimpiai Játékok kedvéért.

A világ első, színes, világűri HD-videója a Földről

Szinte hihetetlen felvételeket készítenek az utóbbi hónapokban az űrben. A mellékelt fotó a Nemzetközi Űrállomáson készült, és a Föld volt a célpontja, ott is néhány nagyváros.

Lenyűgöző látványt nyújtanak a körülbelül egy méter felbontású videók, amelyeket a Nemzetközi Űrállomás (ISS) ultra HD kamerája készített. Az IRIS nevű kamera 34-47 másodperc alatt pásztáz át egy 1,92x1,08 kilométeres területet, és erről rögzít full-color HD adatokat, amelyeket az UrtheCast technológiával dolgoznak fel. Boston, Barcelona, London felvételei szinte olyanok, mintha animált térképekről lenne szó, de ez maga a valóság, amelyet olyan módon láthatunk, ahogyan eddig még soha. Minderről ti is meggyőződhetek a <http://www.erdekesvilag.hu/a-vilag-első-szines-hd-videoja-a-foldrol-amit-a-vilagurbol-készítettek/> címen.

Tévé a farzsebben, okostelefonon

Külföldön már nagy népszerűségnek örvend a Video On Demand, vagyis lekérhető tartalmak technológiája. Mi döntünk róla, mikor, mit, hol és milyen eszközön szeretnénk megnézni, hiszen a tévé és rádió elérhető akár a zsebünkben is, a mobilunkon.

Az alternatív műsorterjesztési technológiák egyre erőteljesebb szerepet töltenek be a mindennapjainkban. Az OTT, vagyis Over The Top fejlesztésekben rejlő lehetőségeket az utóbbi néhány évben Magyarországon is egyre több szolgáltató és fogyasztó használja ki, 2020-ra az OTT világszerte átveheti a vezető szerepet a lineáris tartalomfogyasztás felett.

A felgyorsult életvitelnek köszönhetően, főleg a Z generáció tagjai azt várják el, hogy akkor és úgy juthassanak egy tartalomhoz, ahogy idejük és kedvük tartja, kötött programoktól és műsorrendektől függetlenül. Az Egyesült Államokban már jól látszik, hogy a fiatal korosztály többsége online tartalomfogyasztó, ez a tendencia pedig felénk is egyre érezhetőbbé válik. (Tech.hu)

A világ legnagyobb akváriuma

A képen látható építmény a világ legnagyobb szabadon álló, hengeres akváriuma, 1500 halnak ad otthont, melyeket 97 fajból válogattak össze a szakemberek. A már csak méretei miatt is lenyűgöző akvárium 2004-ben készült el 18,2 millió eurós költségvetésből, és Berlinben egy üzleti központban található.

Az 1 millió literes óriási akváriumot naponta 3-4 alkalommal tisztítják az erre kiképzett bűvárok. Az akvárium különlegessége, hogy egy liftet is építettek a tartályba, melyből 360 fokban lehet megtekinteni a halakat.

Az épületeken is áthatol a vonat

A kínai chongqingi vasútvonalnak van egy igen különleges szakasza, ahol a szerelvények egy komplett lakótömbön haladnak keresztül. Ezen a vasútvonalon 2004 óta szállítják az utasokat az épületeken keresztül, ahol a lakóknak a fellépő rezgéssel és a szerelvények hangjával is együtt kell élniük. Nem lehet könnyű dolguk. Am az építők rátermettségét sem becsülhetjük alá, hiszen a hatalmas súly és rázkódás ellenére a lakóépület áll. (Erdekesvilag.hu)

Valóság lesz a Pokémon

A Pokémon-láz újra erősödőben van: egy kiterjesztett valóságjátéknak köszönhetően a mobilunk válik a poké-labdánkka. A kilencvenes évek végének egyik megkerülhetetlen divathulláma a Nintendo Pokémon-videójátékainak köszönhető. Az egymással harcoló, szuperképességekkel bíró kisállatokat (ezeket hívjuk pokémonoknak, avagy zsebszörnyeknek) szerepeltető programok rajzfilmsorozatot, képregényeket és persze rengeteg egyéb terméket ihlettek az évek során. Eddig azonban egyik sem hozta olyan közel a valósághoz a Pokémon-élményt, mint a jövőre megjelenő Pokémon Go mobilalkalmazás.

Az Androidra és iOS-re érkező program tulajdonképpen egy kiterjesztett valóságjáték, mely GPS-koordináták segítségével juttatja a felhasználót a kis szörnyecskék nyomára. A játékosnak annyi a dolga, hogy a való világban követi a telefon jeleit, majd ha eléri a vadászónát, a karjára erősített, bluetoothos Pokéball Go Plus nevű okoskarperec rezgése és hangüzenetei alapján pontosan betárolja az állat helyzetét.

Ha elég közel került a pokémonhoz, akkor le kell győznie azt egy másik zsebszörnyel. Amikor ez sikerül, az állat bekerül a gyűjteményébe, ahol fejleszthető, bevethető lesz. Az alkalmazás tehát viszonylag hűen követi a régi formulát, amely még az 1996-ban kiadott első Pokémon-játékban mutatkozott be. Pontos premierdátum nincs. (Origo.hu)

Egy béka, aki nem szeret ugrálni

A Wikipédiából is tudhatjuk, hogy a békák vagy farkatlan kétélűek közös jellemzője a fark hiánya kifejlett állapotban, a lapított test, a viszonylag gyenge elülső és izmos, hosszú ugrólábbá fejlődött hátsó végtagok, valamint a düledt szemek. Zömmel víz közelében élnek, habár akadnak szélsőséges körülményekhez alkalmazkodott (például sivatagi vagy egész életüket vízben töltő) fajok is.

A Vukból azt tudjuk, hogy a béka egy ugráló kavics. Legalábbis ilyenek látja Vuk, a kis róka, aki minden bizonnyal igencsak meglepődne, ha találkozna Ribbittel. Ő ugyanis egy másfajta béka. Azt pedig, hogy milyen, a Ribbit című malajziai-amerikai animációs filmből tudhatjuk meg, de mi most eláruljuk.

félszigeten is, sőt, itt számítanak a leggyakoribbnak. Európában ma már alig található vadon élő repülőmókus, így az állatkertekben kell keresni.

Amellett, hogy a Ribbit által egy szívmengető történetnek lehetünk tanúi, az animációs film elgondolkodtatásra is készítet. Ribbit és Sandy az Amazonas dzsungelét fedezi fel. Az Amazonas-medence Dél-Amerika északi részén helyezkedik el. Nevét a területét nyugatról keletre átszelő Amazonas folyóról kapta. Gyakran nevezik Amazóniának is, a területén található óriási trópusi esőerdő miatt pedig a Föld tüdejének emlegetik, hiszen ez bolygónk legnagyobb kiterjedésű dzsungelje. Sajnos az ember nem vigyáz túl jól a természeti kincsekre, így az őserdőkre sem. Az ipari tevékenység mellett a fakitermelés és a mezőgazdasági célból történő erdőirtás, égetés az őserdők eltűnésének legjelentősebb oka. A távoli vidékeken a gazdálkodók és a favágók, hatalmas farmokat alakítanak ki az őserdő helyén. Ennek következményeként nemcsak az élővilág került veszélybe, hanem a lecsupaszított területeken a talajerózió is felgyorsult, és így egyre nagyobb károkat okoznak az időjárási jelenségek, földcsuszamlásokat, árvizeket is.

Sok állatfajt fenyeget kipusztulás, és Ribbit, azaz a békák sincsenek biztonságban.

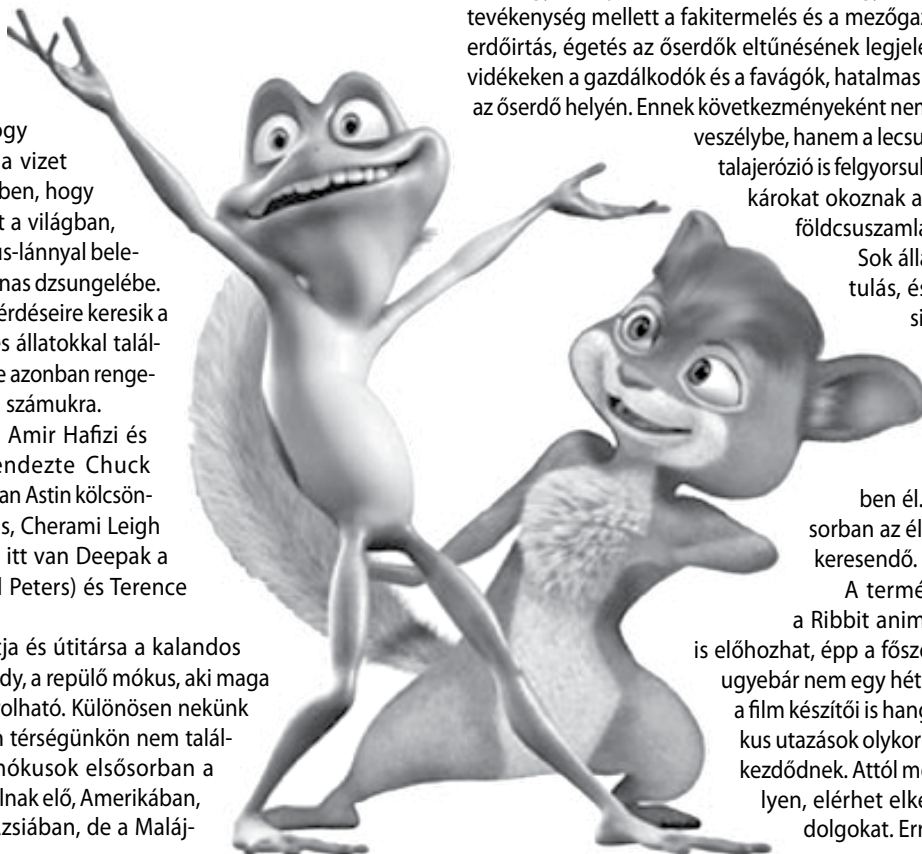
A farkatlan kétélűek több éghajlati öv vidékén elterjedtek, de zömük a trópusi esőerdőkben él. Pusztulásuk oka elsősorban az élőhelyük szűkülésében keresendő.

A természetvédelem mellett a Ribbit animációs film más témát is előhozhat, épp a főszereplő, Ribbit által, aki ugyebár nem egy hétköznapi béka. Mint azt a film készítői is hangsúlyozzák, a fantasztikus utazások olykor csak egy apró ugrással kezdődnek. Attól még, hogy valaki másfajta, elérhet elképesztő és csodálatos dolgokat. Erre Ribbit kiváló példa.

Ribbit egy identitászavarral küzdő kis béka, és nála ez olyan tüneteket produkál, hogy nem szeret ugrálni, és a vizet is gyűlöli. Annak érdekében, hogy megtalálja a saját helyét a világban, barátjával, a repülőmókus-lánnyal belevetik magukat az Amazonas dzsungelébe. Miközben az élet nagy kérdéseire keresik a választ, furcsa és érdekes állatokkal találkoznak. A dzsungel mélye azonban rengeteg veszélyt is tartogat a számukra.

Az animációs filmet Amir Hafizi és Chuck Powers írta, rendezte Chuck Powers. Ribbit hangját Sean Astin kölcsönözi, Sandy, a repülőmókus, Cherami Leigh hangján szólal meg, de itt van Deepak a vámpírdenevér (Russell Peters) és Terence (Tim Curry) is.

Ribbit legjobb barátja és útítársa a kalandos történet során tehát Sandy, a repülő mókus, aki maga is furcsa állatok közé sorolható. Különösen nekünk tűnhet furcsának, hiszen térségünkön nem található meg. A repülő mókusok elsősorban a melegebb tájakon fordulnak elő, Amerikában, Eurázsiaiban, Délkelet-Ázsiában, de a Malaj-

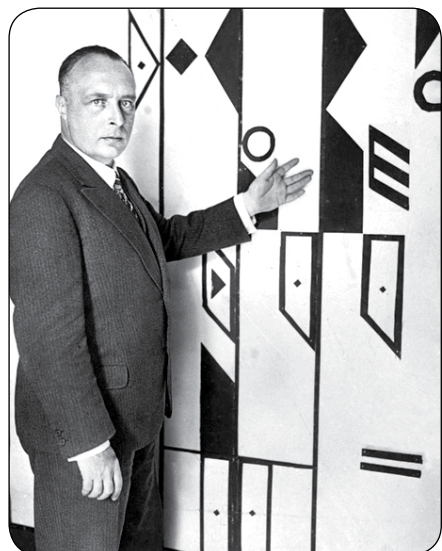

Értesz-e a tánc nyelvén?

A táncbeszéd részben nemzetközi (a mozdulatok nyelvét jobban megérti az idegen, mint a szavakat), részben nemzeti, hiszen a közösség legősbibbi emlékeit, műveltségét hordozza.

Zenei anyanyelvünket a népdal, táncanyanyelvünket a néptánc őrzi a legtisztábban. Egy angol néprajzkutató szerint úgy jelent meg a magyar tánc és a magyar kultúra Európában, mintha a mennyből üzentek volna valamit velük – olvashatjuk **Zsigmond Emesének**, a romániai (Kolozsvár) Napsugár gyermeklap szerkesztőjének a táncról készült összeállításában.

Ezt a „mennyei” üzenetet a **néprajzkutatók**, a **népi együttesek** és a **táncművelés** mentette meg a feledéstől, és ismertette meg az egész világgal. A népzeneit lekottázták, fonográf-felvették, de a filmezőgép feltalálása előtt

A tánc-ábécét a magyar származású Lábán Rudolf dolgozta ki

vajon hogyan rögzítették, írták le a táncot?

A tánc-ábécét a magyar származású **Lábán Rudolf**, az európai táncművészet és mozgáselmélet egyik legnagyobb alakja dolgozta ki több mint száz évvel ezelőtt. Ma az egész világ a Lábán-féle rendszer jeleivel jegyzi le a táncmozdulatokat.

A topolyai Cirkalom vitte el a babért a tavalyi Fölszállott a páva tévévetélkedőn

Martin György, világhírű magyar folklórkutató feltárta és rendszerezte a magyar táncagyományt. A Kossuth-díjas **Pesovár Ernő** néptánckutatóval együtt meghatározó szerepe volt a XX. századi hagyományörző és táncművelés elindításában.

Vajdaságban nagyon sok kiváló néptánc-együttes működik, közöttük olyanok is, akik Kárpát-medencei szinten is az élvonalba tartoznak. Hálátlan dolog felsorolni akár csak a legjobbakat is, mert óhatatlanul hiányos lenne a sor, de a **topolyai Cirkalom** nem régi magyarországi tévésikerét nem hagyhatjuk említés nélkül. A topolyaiak győzelme a Fölszállott a páva vetélkedőn rámutat a fejlett délvidéki néptáncművelésre, és valamennyiünket büszkeséggel töltött el.

A tánc számos változatban él, természetesen nem csak népi változata van. A klasszikus balettnek valamint a modern tánc- és mozgásművészetnek (lásd címlapunkat) is vannak világhírű magyar előadói és koreográfusai. **Millos Aurél** hosszú ideig a milánói Scala és a római Operaház balettigazgatója volt. **Harangozó Gyula** a magyar nemzeti balett megteremtő-

Statisztából vált a magyar balett egyik legnevesebb táncosává id. Harangozó Gyula, akinek a fia apja nyomdokaiba lépett, jelenleg Szegeden dolgozik

Magyarkanizsáról indult

Nagy József táncos-koreográfus Magyarkanizsáról indult, Franciaországba jutott el, ahol megalapította a legendás Jel Színházat. A jelekből, mozdulatokból táplálkozó sajátos színház egykettőre világhírűvé vált, és sokat szerepelt Európa és a világ nagyvárosaiban. Nagy József mégis hazatért, és Magyarkanizsán alapított műhelyt. A Jel Színházról sok mindent megtudhatsz az interneten.

A mozgásszínházban nem szavakkal, hanem mozgással „szólnak” a közönséghez

je, táncos, koreográfus, balettigazgató. Emlékére hozták létre a Harangozó Gyula-díjat, melyet évente március 15-én adnak át. Fia, **ifjabb Harangozó Gyula** balettigazgató, japán, angol és német balettszínházak ünnepelt szólistája. **Seregi László** koreográfus balettjeit (Spartacus, Rómeó és Júlia, Szentivánéji álom, A csodálatos mandarin, A fából faragott királyfi) világszerte táncolják. **Róna Viktor** és **Orosz Adél** a hősök ünnepelt szólistája volt. **Markó Iván**, Maurice Béjart világhírű társulatának szólistája a Győri Balettből országelső és világhírű társulatot kovácsolt.

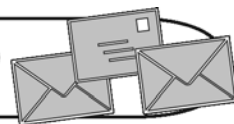

Bozsik Yvette a Traviata táncjátékban

Solymosi Tamás vezető szólistája volt az amszterdami, az angol, a bécsi Opera balett-együttesének. Fellépett Ausztráliában, Németországban, Chilében, Moszkvában, Finnországban, Olaszországban – és Budapesten is.

Nagy Tamás a Holland Nemzeti Balett szólistája. A balettirodalom minden jelentős szerepét megkapta már Budapesten, Amerikában, Franciaországban, Olaszországban és Németországban.

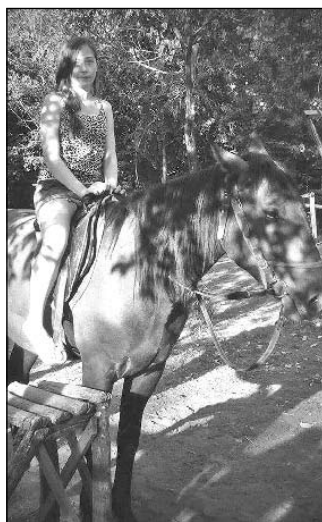
Bozsik Yvette, Kossuth-díjas balettművész, koreográfus, miután hírnevet szerzett itthon és külföldön, saját társulatot alapított, hogy formabontó művészi elképzeléseit megvalósíthassa.

Táborozás a Kátai-tanyán

A nyári szünetben sok élményben volt részem. Úgy is mondhatom, egyáltalán nem voltam otthon.

Július végén Tímea barátnőmmel a Kátai-tanyára mentem táborozni. Nagyon vártam azt a vasárnapot, amikor elutazhattam. Előző éjjel szinte semmit sem aludtam az izgalomtól. A készülődésem is napokon át tartott. Az út, a nagy hőség ellenére, kellemes volt. Tímea szülei könnyen megtalálták a Kishegyes melletti tanyát. Ott gyönyörű látvány fogadott bennünket. A környék csodálatos volt. A házigazda és a kézművestábor megbízottjai rendkívül kedvesek voltak. Minden napra készítettek nekünk valami meglepetést, és hasznos elfoglaltságot. A nap tornával kezdődött, majd reggelizni mentünk, utána pedig belevágtunk a különböző foglalkozásokba: gyöngyöt fűztünk, pólót festettünk, fát faragtunk. Ellátogattunk a Pékmúzeumba is. Itt megtanultuk a kürtöskalácsot sütni. Ebéd után általában lepihenhettünk, de olyankor megtekinthettük a tanyán élő állatokat is: a lovakat, malacokat, teheneket, birkákat, szama-

rakat és a különböző szárnyasokat. Sokat sétáltunk, játszottunk a játszótéren, lovagoltunk. Néha mi vezettük ki a lovakat legelni. A tanya körüli kocsikázás is valóságos

élvezet volt. Vacsora után általában zenét hallgattunk, táncoltunk, sőt még bátorságmérő játékot is játszottunk. A legnagyobb élményem az utolsó este volt, amikor hatalmas tábortűzet gyújtottunk. Ekkor mindenki a saját vacsoráját sütötte meg, amely egy kolbászból meg egy szelet szalonnából állt. A táborban új barátokat szereztem, akikkel továbbra is kapcsolatban vagyok. A vezetőknek hálás köszönettel tartozom, hogy sok szép élményben volt részem.

Remélem, jövőre is ellátogathatok erre a mesés helyre.

**Hardi Karolina, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

A palicsi Miroslav Antić iskola hírei

Iskolánk hittanosai 2015. szeptember 12-én a székesegyházban részt vettek a szabadkai és környékbeli általános és középiskolás diákok ünnepélyes, közös tanévkezdő szentmiséjén.

Koleszár József

Rendhagyó történelemóra

Rendhagyó történelemórán vehettek részt szeptember 9-én a Petőfi Sándor Általános Iskola negyedik osztályos tanulói. Bartha Áron történelemtanár és Butás Flórián hetedik osztályos tanuló a kisdíákokkal megismertette a rovásírás történetét, valamint az írás alapjait. Az iskolában több éve sikeresen működik a rovásírás szakcsoport, versenyeken is képviselhetik magukat a tagok. A negyedikesek nagy kíváncsisággal hallgatták az előadást. Végül sokan próbálták leírni a nevüket.

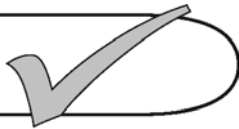
A foglalkozásvezetők örömmel nyugtázták az érdeklődésüket.

Butás Flórián, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Iskolánkban 2015. augusztus 24-e és 26-a között matematikai tábort szerveztünk Játékosan és vidáman a matematika világában elnevezéssel. A háromnapos tábor megtartását a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság támogatta. A tábor résztvevői iskolánk 3.–8. osztályos tanulói voltak.

Tót Gabriella

Hogyan viszonyulsz a szerelemhez?

Elhiszed, hogy létezik „első látásra” szerelem? Válassz az alábbi (a vagy b) állítások közül!

- a) Az első randi helyszínéül mindig az általam jól ismert kávézót jelölöm ki.
- b) Az első randin hagyom, hogy a fiú hívjon meg valahová.
- a) Ismeretlen társaságba csak barátnővel megyek el.
- b) Ismeretlen társaságban szívesen szóba állok bárkivel.
- a) Feltétlenül kikérem a barátaim véleményét a választottamról.
- b) Örülök, ha a barátaim elfogadják a páromat.
- a) A barátaim, ismerőseim körében ismerkedem szívesen.
- b) Bárhol ismerkedem, mert nem tudhatom, nem az utcán jön-e szembe velem az igazi.
- a) Ha egy bulin meglátok egy szimpatikus fiút, megvárom, amíg valaki bemutat neki.
- b) Ha egy bulin meglátok egy szimpatikus fiút, igyekszem megszólítani.
- a) Az első randira a jól bevált, csinos ruhámban megyek, amelyben jól érzem magam.
- b) Az első randira az épp akkori hangulatom alapján választok öltözéket.
- a) Egy bizonyos típus vonz.
- b) Nincs igazán ideálom, bárki lehet a nagy Ő.
- a) Mindig megvárom, amíg az első randi után a fiú jelentkezik.
- b) Az első találkozás után, ha akarom látni őt, szívesen felhívom.
- a) Ha egy bulin szóba elegyedem valakivel, igyekszem rá figyelni egész este.
- b) Egy bulin egyszerre több fiúval is szeretek/szoktam beszélgetni.
- a) Az új kedvesemmel eleinte inkább kettesben akarok lenni.
- b) Igyekszem az új kedvesemet a baráti társaságomba bevinni, mielőbb bemutatni nekik.
- a) Az első randi után nem küldök üzenetet a fiúnak.
- b) Az első randi után megírom neki SMS-ben, mennyire jól éreztem magam vele.
- a) Időre van szükségem, mire azt érzem, beleszerettem valakibe.
- b) Képes vagyok első látásra szerelembe esni – hiszek a szerelem „kémiajában”.

Értékelés

Ha többségében az a) válaszokat jelölted:

Biztonsági játékos vagy. A szerelemben a kiszámíthatóságot és a megbízhatóságot részesíted előnyben. Az általad jól ismert helyeken ismerkedsz. Elváród, hogy a srác legyen aktív, kezdeményező, udvarló – te pedig a meghódítandó passzív lány. Ez jó értelemben vett hagyománytisztlet is lehet, ha időközönként nem próbáltál túllépni a hagyományos női szerepeken, és nem igyekszel kibontakoztatni személyiséged egyéb oldalait.

Ha többségében a b) válaszokat jelölted:

Élménykereső vagy. A szerelemben bátran kezdeményezel, szereted felfedezni a másikat, inspiráló lehetőségeket keresel. Nem ijedsz meg a bizonytalan helyzetektől sem. Nem ártana időnként átgondolnod, hogy milyen értékeket szeretnél követni, milyen értékeket tartanál fontosnak az életedben.

Horoszkóp

Kos

Nem örülsz, amikor valaki olyasmit kér számon rajtad, ami szerinted nem a te feladatod lenne. Mégsem hagyhatod a dolgot figyelmen kívül, mert valakinek sürgősen megoldást kell találnia.

Bika

Ha jókor vagy jó helyen, azzal nagy szívességet tehetsz magadnak, de ehhez az is kell, hogy gyorsan reagálj, és ne gondolkodj túl sokat azon, vajon mások mit fognak szólni a döntésedhez.

Ikrek

Úgy érzed, valaki nem érti, amit mondasz, vagy amit tenni akarsz, és most már abban sem vagy biztos, hogy akarja érteni. Vannak, akik inkább a homokba dugják a fejüket, mint hogy szembenézzenek valamivel.

Rák

Úgy érzed, sohasem ér véget ez a hét, de fel a fejjel, mert az este még kellemes meglepetéseket tartogat. Csak maradj nyitott, és ne ijedsz el az örömet a durcássággoddal.

Oroszlán

Ne kínozd magadat feleslegesen, főleg ne olyan dolgokért, amelyek nem érik meg az áldozatot. Különbség van a kemény munka és aközött, hogy fölöslegesen vesztegeted az energiádat valamire.

Szűz

Fontos, hogy tisztán láss a mostani helyzetben, mert az apró részletek is jelentős információkkal bírnak. Ha ezekre nem fordítasz kellő figyelmet, lehet, hogy olyan irányba indulsz, amerre nem szeretnél.

Mérleg

Szükséged van most egy kis társaságra, arra, hogy kimozdulj, és valakivel megoszthasd a gondjaidat, gondolataidat. Ez jót fog tenni a hangulatodnak, és a stresszszintedet is csökkenti.

Skorpió

Jelentős eredményt érhetsz el, és azt is tudod, hogy ebben jóval több munkád volt, mint azt bárki is gondolná a környezetemben. A harc a tiéd volt, és most a siker is csak a tiéd, élvezd ki!

Nyilas

Valaki komoly kihívás elé állít, de nem is sejtji, hogy te mennyire elszánt vagy. Ami neki leküzdhetetlen akadálynak tűnik, az a te számodra csak egy kis semmiség.

Bak

Szeretnél másokkal tartani, de ők egy olyan útra indulnak, amelyről nem tudod biztosan, hogy készen állsz-e rá. Lehet, hogy most van itt az ideje, hogy vegyél egy nagy levegőt, és belevágj a kalandba.

Vízöntő

Már kis híján lemondta valmiről, amikor kiderül, hogy a lehetőség még nem úszott el teljesen. Csapj le az alkalomra, mielőtt az ajtó teljesen bezárulna, és valósítsd meg a terveidet!

Halak

Jólesik, amikor nehéz helyzetben valaki a segítségére siet, és kihúzza a bajból, ugyanakkor azt is tudod, hogy boldogabb lennél, ha egyedül éred el a célt. Ne hagyd, hogy ez elvegyen az örömből!

„Kedves Bizi!

Nyolcadik osztályos lány vagyok. Mostanában nem tudom, mit kezdjek a problémámmal, amely a barátnőmmel és a fiúmmal is kapcsolatos. A nyári szünetben elkezdtem járni egy fiúval. Szeretjük egymást, és eddig minden jó volt. Nemrégiben viszont az egyik barátnőm, aki mellesleg nagyon jó barátnőm, megmondta, hogy szerelmes a fiúmba. Nem tudom, mit tegyek. A barátnőm azt is a szemembe mondta, hogy többé nem akar velem barátkozni, mert szenved, és féltékeny rám. Nem szeretnék a fiúval szakítani, de sajnálom a barátságot is. Mit tegyek? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Lili!

Sajnos gyakori, hogy az emberek ugyanazokat a személyeket tartják vonzóknak, és néha-néha versengenek is egymással, ez megesik a jó barátnőkkel is. Van, aki titokban tartja a vonzalmát, van, aki nem mondja ki nyíltan, hogy neki is tetszik az a fiú, de azért a másik háta mögött mindent megtesz, hogy megromoljon a viszony a szerelmesek között. De vannak olyanok is, mint a te barátnőd, akik nyíltan kimutatják és kimondják, mit éreznek, vállalva a következményeket. Lényegében, nagyon jól barátnőd van, még ha ez első pillanásra nem így tűnik. Ő inkább félrevonul, mert nem szereti kínozni önmagát. Többé nem éri magát jó a társaságodban, nem tudja azokat a dolgokat vállalni és képviselni, amelyek neki fájdalmat okoznak. Igazán nehéz helyzetben vagy, mert a barátnőd, akaratlanul, választás elé állított. Mérlegre kell tenned a barátságot és a friss szerelmet, és döntésre kényszerülsz. Biztosan rosszul érzed magad a bőrödben. Sajnos, bárhogya is döntesz, veszteséget fogsz elszenvedni, megbánod. Mivel azt állítod, hogy nagyon jó a fiúval, talán a legjobb lenne, ha elengednéd a barátnődöt, hogy járja a maga útját. Biztosan akad a baráti körödben még egy-két lány, aki közel áll hozzád, akivel barátkozni tudsz továbbra is. De az is lehetséges, hogy a barátnőd már holnap egészen másként gondolkodik a dologról, és újra közelít hozzád. Légy vele türelmes!

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok, és fülig beleszerettem egy 2 évvel idősebb fiúba. A gond az, hogy ő már egy ideje jár egy másik lánnyal. A múlt hétvégén, amikor a barátnőm születésnapján egy társaságban voltunk, bevallottam neki, hogy nagyon tetszik, és jobban meg szeretném ismerni. Másnap randiztunk, megcsókol. Én azt gondoltam, hogy szakítani fog a lánnyal, de nem tette meg. Most csak sírni tudok. Örültem szerelmes vagyok, és nem tudom, mit tegyek. Kérlek, adj nekem tanácsot!

Válasz:

Kedves Dív!

Sajnos el kell fogadnod, hogy ez a fiú csak szórakozott egy kicsit veled, mert kedveli, ha a lányok rajonganak érte. Az is nagyon valószínű, hogy nem zavarja amikor „egyszerre több széken is ül”. Valójában a fiútól kellett volna megkérdezned, hogy hogyan gondolja. A „Mit fogsz tenni?” kérdést

a fiúnak kellene feltenned. Kérdezd meg tőle, mit érez irántad, és hogyan gondolja ő tovább. Ne lepődj meg, ha te maradsz hoppon, mert továbbra is azzal a másik lánnyal marad. Ne szomorkodj túlságosan, ha a válasza számodra kedvezőtlen lesz! Inkább fordulj a társaid felé, szórakozz, barátkozz velük, és gondold mindazokra a fiúkra, akikkel a jövőben találkozhatasz. Biztos vagyok benne, hogy ott vár rád a nagy szerelem.

„Kedves Bizalmas!

Én egy hatodik osztályos, boldogtalan lány vagyok. Két lány az iskolából már jó ideje állandóan piszkál, csúfol. Bármit teszek, mondom, nem tudom leállítani őket, ők még jobban folytatják. Mindenki előtt azzal bántanak, hogy kövér vagyok. Már hetek óta semmit sem eszek, két kilóval könnyebb vagyok, de ők továbbra sem hagynak békén, sőt még erőszakosabbak velem. Kérlek, segíts, adj tanácsot! Mit tegyek?

Bully”

Válasz:

Kedves Bully!

Nagyon nehéz helyzetben vagy, mert a veled erőszakoskodó társak nyomása néha kibíratatlannak tűnik. Saját bőrödmön is megtapasztaltam milyen kegyetlenek tudnak lenni egyesek azokkal, akik valamiben különböznek tőlük. Ami nagyon fontos, hogy azonnal abba kell hagynod a koplalást, mert súlyos egészségügyi problémákat okozhat, beteg is lehetsz. Kezdj el megfelelően étkezni, ami számodra napi 5 étkezést jelent: reggelit, tízórait, ebédet, uzsonnát és a vacsorát. Persze válogasd meg, hogy mikor mit eszel. Igyekezz minél egészségesebben étkezni: a klasszikus péksütemények helyett fogyassz teljes kiőrlésűt, vagy rozslisztből készült kenyeret, hagyd ki a kólát és az üdítőket, kekszet, chipseket, rágcslálnivalókat, a „nasikat”! Ezek helyett inkább citromból facsart limonádét, teát, joghurtot igyál, gyümölcsöt, zöldségfélét fogyassz, a rántott húsok helyett inkább egyél főtt, rostos, vagy gyorsan sült húsokat. Emellett mozogj, tornázz napi rendszerességgel! A mozgás az, ami segít elégetni a bevitt kalóriákat. A rendszeres mozgás, torna formásabbá teszi az alakodat, és rögtön jobban érzed magad a bőrödben.

Ami a két lány viselkedését illeti, első lépésként, mondd el a környezetemben lévő felnőtteknek, elsősorban az osztályfőnöknek és a szüleidnek. Ha nagyszünetben történik a piszkálás, fordulj az ügyeletes tanárhoz, vagy bármelyik tanárhoz, akiben megbízol. Az iskolának, az iskolában dolgozóknak kötelessége, hogy megvédje a tanulókat az erőszak bármelyik formájától, és megelőző intézkedéseket tegyen a további erőszak ellen. Sőt, a társaid is segíthetnek akkor, amikor a lányok rád szállnak. Ha az iskola nem tesz lépéseket az erőszakoskodók ellen, a szüleid panaszt tehetnek az osztályfőnöknel, az iskola szakszolgálatánál, az iskola igazgatójánál, a tanügyi felügyelősnél. És ne feledd, azt se, hogy a lányok azért bántanak továbbra is, mert látják, hogy hatalmuk van feletted, hogy fáj, amit mondanak és tesznek. Ha inkább nevelsz a mondásaikon, viccre, humorra fordítod az éles mondataikat, és látják, hogy nem érték el nálad azt, amit szerettek volna, akkor békén fognak hagyni. Végső soron azonban nem az a fontos, hogy mit mondanak a lányok, hanem az, hogy te hogyan érzed magad a saját bőrödben.

Dív”

Csúfolódás, a lélek mérge

Egyre több tinédzser válik a folytonos iskolai csúfolódás áldozatává.

„Mi jobbak vagyunk!”

Minden csoport valamilyen közös cél érdekében szerveződik, az iskolában ez első sorban formális: a gyerekeket az iskola osztja be különböző osztályokba. Ezzel egy csoporttá válnak, akik nem választhatták meg maguknak a csoporttagokat. Ekkora létszámnál azonban idővel már kisebb csoportképződés is megindul: klikkek alakulnak ki.

A csoporthoz tartozásnak megvannak a saját szabályai, ha elgondolkodsz, biztosan találatsz te is ilyen szabályokat. Például a stréber-csoportjába nem kerül be olyan, aki nem szeret tanulni.

Ezek csak a külsőségek, de vannak olyan szabályok, amelyek összetartják a csoportot: „nem barátkozunk velük, mert a zenéjük elviselhetetlen”, „mi odáig vagyunk a csajokért”, „mi dohányzunk”, „mi utáljuk az olyan lúzereket, mint te”.

Az ördögi kör

Egy csoportot egy közös cél vagy közös ellenség igazán össze tudja kovácsolni. Azáltal, hogy valakin csúfolódik a csoport, magukat magasabbnak értékelik egy nem létező ranglétrán. Ezzel egy ördögi kör indul el, mert ha a csúfolt személynek alacsony az önbizalma,

akkor még inkább leértékelheti magát. Ha még kevesebbnek érzi magát a többiekénél, annál érzékenyebbé válik minden rossz szóra, amit megérez a csoport többi tagja is... és ez így megy tovább, amíg valaki meg nem szakítja a kört.

A kör megszakítása

Ezt az ördögi kört nem csak az áldozat tudja megszakítani. Természetesen segítséggel, elegendő önbizalommal felfegyverkezve, ő is megállásra készítheti a társait. De sokkal könnyebb a dolga, ha van segítsége is. Nagy bátorságra vall, ha a bántalmazó csoportból valaki kiáll a sértett mellett. Ennek többször-

rös hatása lehet: a csoport figyelmét felhívja az erkölcsi vétségre, és a kiközösített fél is megerősítést kap arról, hogy ami vele történt, az tisztességtelen.

Ekkor pedig már egy másik kör indul útjára: a sértett megerősödik, a csoport elgondolkodik, és még többen csatlakozhatnak ehhez az új véleményhez. A pozitív kör a végtelenségig fodoródhat: ha segítő kezet nyújtasz valaki felé, akkor ő is könnyebben tud segíteni másoknak. Ha választhatnál, melyik világban élnél? Ott, ahol az emberek közönyösen elmennek egymás mellett, vagy ahol rád mosolyognak?

Miért száraz a bőröm?

A száraz bőr nemcsak nem szép látvány, hanem kellemetlen is lehet. A folyamatos hidratálás és a megfelelő táplálkozás mellett is lehet száraz a bőrünk.

Parfüm és illatanyagok

A parfümökben, testápolókban, tusfürdőkben is található olyan illatanyagok, amelyek bőrszárazságot és bőrirritációt okozhatnak. Elkerülheted a kellemetlenségeket, ha olyan kozmetikumokat keresel, melyek természetes mézet és vaníliát, valamint shea vagy kakaóvajot tartalmaznak.

Szappan

Bizonyos szappanok nagyon szárítják a bőrt, ezért érdemes odafigyelni, hogy a testünk mely részeit mossuk szappannal. Az érzékenyebb területeken (pl. arc) kerüljük el az alkalmazásukat! Ha mindenképpen ragaszkodsz a szappanhoz, válassz vegyszermenteset, amelyben kevesebb az adalék- és illatanyag.

Gének

Kutatók bebizonyították, hogy a száraz bőrre vagy ekcémára való hajlam öröklődik. Ilyen esetben nincs mit tenni, mindennapos hidratálással elkerülhető a nagyon kirepedezett bőr. Évente egyszer érdemes elmenni

egy kozmetikai kezelésre is, hiszen ez sokat javíthat a bőr minőségén.

Gyógyszerek

Ha pattanásokra, vagy mitesszerekre szedsz gyógyszert, figyelj oda a mennyiségre, ugyanis ezek a készítmények a pattanások szárítására vannak kitalálva, így a bőrt is szárítják.

Száraz levegő, klíma, fűtés

A nagy hőség ellen használt klímaberendezések, illetve a fűtésszezonban könnyen kialakuló száraz levegő is nagyon szárítja a bőrt. Télen párologtatóval, nyáron a szoba árnyékolásával csökkentheted a levegő szárító hatását.

Kézmosás

A túl gyakori kézmosás is szárítja a bőrt. Ha érzed, hogy nem elég hidratált a kezed, kenj rá egy kis kamillás kézkrémet, vagy kotyvasz magadnak egy ápoló kézpakolást, amelyet éjszaka rajtahagyhatsz a kezeden!

Kerítésnek se híre, se hamva

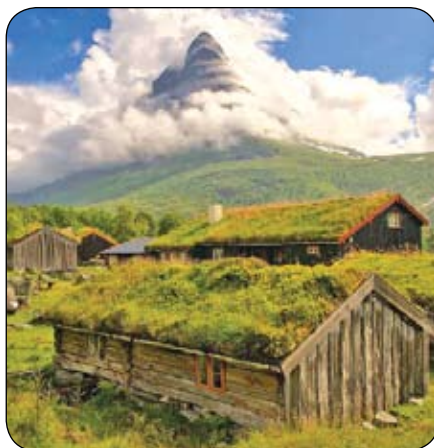
A mesebeli Norvégia két városa: Bergen és Stavanger

Ha Skandinávia ugró tigrisnek stilizált formáját magunk elé képzeljük, a ragadozó fején két tengerparti várost találunk: Bergent és Stavangert. Norvégia 23 ezer kilométer hosszú, fjordokkal csipkézett tengerpartja olyan bonyolult, akár egy szabásminta. Az élet azonban egyszerű itt, mint az egyszerűség. Két, norvég mércével közel fekvő célpontunk ugyanarra a tengerre néz, az Északi-tengerre, mind a kettő csodálatos, noha teljesen mások.

Bergen, a vizek városa Oslo után az örök második, ám sokan Norvégia alternatív fővárosának tekintik. Domborzata olyan mikroklímát alakított ki, hogy a város majdnem mindennap esőben ázik, pár napsütéses óra esélye annyi, mint a lottófőnyereményé, de Bergen még esernyő alól is a világ legjobb helyének tűnik. A végtelen kertvárosok és kikötői munkásnegyedek után a csipet Bécsre és Prágára idéző, ősi Hanza-városmag a maga több száz éves, favázas házaival túlzás nélkül olyan, mintha direkt egy filmforgatásra készült volna – olvashatjuk az evamagazin.hu-n, melynek munkatársai voltak olyan szerencsések, hogy eljuthattak Európa egyik leggazdagabb, legbékésebb északnyugati államába.

Itt járnak a világ leggyorsabb kompjai

Ha Bergenben jár az ember, mindenképp elmegy a „rakpartra”: helyi nyelven Bryggenbe, mely a világörökség része, és olyan, mint egy középfelnémet meséskönyv. Kihagyhatatlan program felsiklózni a város fölött háromszáz méterre magasodó Floyenre, azaz zászlóhegyre. A tengerszintől öt perc alatt olyan meredeken repít a drótkötél a magasba, hogy a város a szemünk előtt foszlik térképpé. Bergen a világ legészakibb kulturális metropolisza. Múzeumaiban művészetet és érdekes csecsebecsét bámulhatunk Picassótól a kínai iparművészetet át a (múlt) századforduló hajózáisáig. Ja, és ne felejtjük el (nem is felejtethetjük, mert minden sarkon figyelmeztetnek rá), hogy abban a város-

ban vagyunk, ahol Edvard Grieg, a zeneirodalom nagyjára élt. Dél felé, **Stavanger** irányában haladva, a szinte még Bergen külvárosának számító Trolldaugenben a fjordra néző, látványos sziklafal őrzi a zeneszerző hamvait: ezt a pontot az isten is kulturális zarándokhelynek teremtette. Az is. A művészi megmerítkezés után a technika és a természet harmóniája nyugtázza le az utazót. A világ legmodernebb és egyben leggyorsabb kompjain, legmélyebb tenger alatti alagútjain, legmerészebb függőhídjain a régi idők nyolc órája helyett négy óra alatt jutunk el Stavangerba. Ez az út kiegyenesíti a Föld legtagoltabb partvonalát. Az út mentén „vadul” természet-től eláll a lélegzet.

Röplabdaörültek paradicsoma

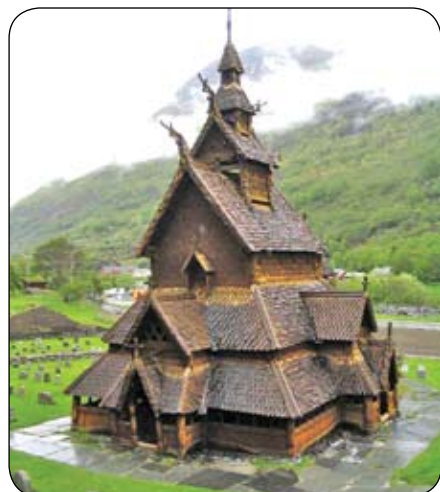
A Bergentől 170 kilométerre délre fekvő Stavanger mediterrán légkört árasztó fesztiválváros. A hangulatra rájátszik az a tény, hogy nyaranta itt rendezik a strandröplabda-világ bajnokság rangos fordulóját, továbbá hogy a várostól nem messze húzódik Norvégia egyik leghosszabb homokos tengerparti főnyelve,

a Sola Beach, ahol a röplabdaörültek az éjféli napig kergetik a bőrt. Stavangerben minden kelléke megvan a jó közérzetnek: zegzugos sétálóutcák, igazi ejtőzós teraszokkal, hidak, kanálisok, tengerpart, alkony stb. Stavanger építészete nem éppen szokványos: csak a város felhőkarcolói és katedrálisai épültek kőből. Minden más fából.

Stavanger eleinte az olajos halról volt híres. Sehol a világon nem volt olyan magas az egy lakosra jutó halkonzervgyárak aránya, mint itt. Ebből mára annyi maradt, hogy az utolsó konzervüzemet átalakították múzeummá, ahol a látogató végigkísérheti a korrú technológiát, csak a halbúzról kell lemondania: a gyártást műanyag halakkal imitálják. A szinte mitikus tisztelettel övezett étkezési halolajat az 1970-es évek elején történelemmé tette a partközépen talált kőolaj, így lett Norvégiából olajsejkség. Nem vacakolnak azzal, hogy a kőolajból ezt meg azt előállítsanak, egyszerűen nyersen exportálják.

Ez a kincs tette Stavangert egy gazdag ország leggazdagabb városává. Norvégiában sehol másutt nincsenek ennyire szabályosan elkülönülő státuszú városrészek, mint itt: az Óváros, a Betelepültek városa, a Felhőkarcolók negyede a maga Central Parkjával, meg egy kis „Beverly Hills”. Utóbbiban áll őfelsége, V. Harald király villája. Jó norvég szokás szerint kerítésnek se híre, se hamva, a királyi kertjében mindenki szívesen látott vendég. A királyi pár sűrűn ellátogat a polgárvárosba, a születésnap ebédet is a város előtti egyik sziget arborétumában költötték el.

A gyönyörű fjordjairól híres Norvégia vidéki tájain mesébe illő épületek sorakoznak. Az északi mesevilág hangulatát ébresztő gyeptetős házak, fatemplomok, kőépületek és hidak közül mutatunk be fotóinkon néhányat.

1	2	3	4	5	6	7	8	9		
10										
11						12			13	
14			15			16			17	
18		19			20				21	
22					23			24		
		25		26		27	28			
29	30			31	32		33			
										

Keresztrejtvény

Déry Tibor három regényének címét találd a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. Egy regénycím, 10. Kiejtés szerinti írás, 11. Férfinév, 12. Hótan betűi keverve, 14. Patás állat, 15. Téli sport, 16. Zombori részlet, 17. 950 római számmal, 18. Szánt, 20. Robogó páratlan betűi, 21. A. O., 22. Lajoska, 23. Illés Endre, 24. Dón betűi, 25. Szántóeszköz, 27. Vándor, 29. Szlovák, 31. Szolmizációs hang, 33. Malomipari termék.

Függőleges sorok: 2. Fenyőfajta, 3. Kis Enikő, 4. Hever, 5. Latin kötőszó, 6. J. I., 7. Ekkor, 8. Ömlik az eső, 9. Napszak, 10. Két regénycím, 13. Ritka férfinév, 19. Léte, 20. Sír, 24. Nagymama Bécsben, 26. Férfinév, 28. Dom betűi, 30. A nagy varázsló, 32. Állatlakás.

Betűrejtvények

1 BAN

2 L Y
Á

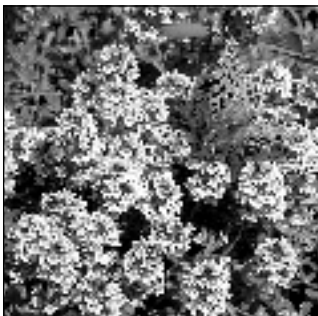

3 A
B

4 F
ÖÖÖ
Ő

Skandináv rejtvény (27.)

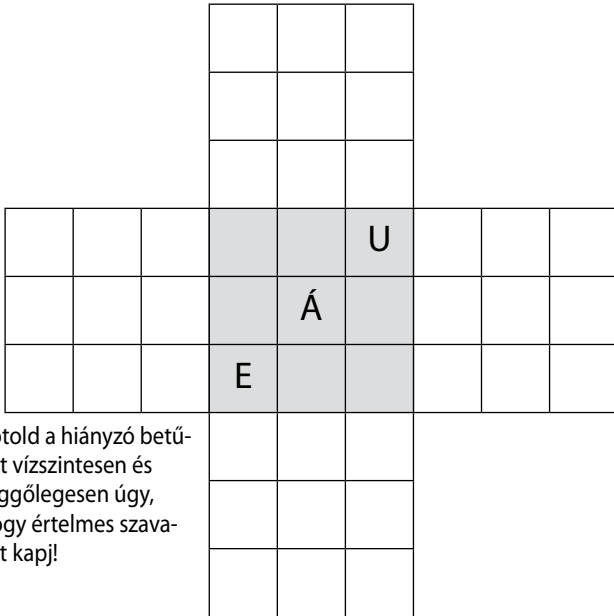
Rejtvényünkben fűszernövények nevét rejtettük el.

Ezeket kell megtalálnotok.

	ZÚRZAVAR	IGEDŐ	NEVEL	VÉTEK	KARÓ	ILYEN A KORSÓ	
	KELET	AGYAG-FIGURÁK	KAMBO-DZSA	A REPÜLŐ TARTOZEKA	FÜVES TERÜLET	1000	
					GY		
	TALÁL		ALAGÚT			LAURENCIUM	
	FOLYÓ SZÉLE					SUGÁR	
			MÉN SZERBÜL NÉPVISELETT DARAB FORDÍTVA		PERES		
					...RE TANÍTJA		
FÉL MOZI KERTI ÜLŐKE		FORDÍTVA KÖTŐSZÓ EGYSZERŰ GÉP FORDÍTVA	PARÁNY		PORTUGÁLIA	FORDÍTVA AS	
			NÉVELŐ		LIBANON	GYÜMÖLCS	
		KÖLCSÖN UTÁN FIZETJÜK		ARAB		EZ	FRANCIA-ORSZÁG
						FAL BETŪI	
NÉMET IGEN		ÉJSZAKAI	RÁDIUSZ	NYOMTATVÁNY LONDON ELEJE			TOR VÉGE
		E. N.	...-RE				
SZÁNT SZERBÜL		A TYŪK TESZI			EZ	A FÖLD FELÉ	AZ ORVOSNÁL MONDJUK
		NORD			SUGÁR	DEHOGY!	
							NY

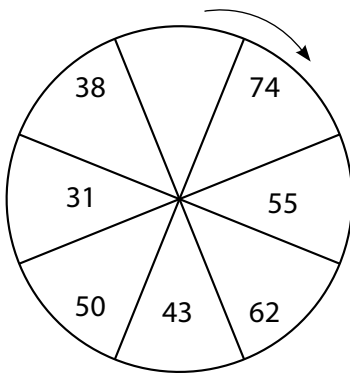
Az 26. szám skandináv rejtvényének megfejtése: KUCSMAGOMBA, RÓKAGOMBA, LASKAGOMBA, CSIPERKE

Keresztszavak

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavakat kapj!

Körszámтан

A logika szerint melyik szám kerül az üres körcikkbe?

Szókihúzó

C	D	A	R	U	V	B
S	I	F	Á	A	É	I
Ó	Ö	N	Y	R	R	B
K	C	L	E	Á	CS	I
A	O	V	Y	G	E	C
G	N	T	Y	V	E	Ú
K	E	K	S	C	E	F

BÍBIC
CINEGE
CSÓKA
FECSKE
GÓLYA
ÖLYV
VERÉB
VÉRCSE

A fenti nyolc madár nevét húzd ki az ábrából, majd olvasd össze a megmaradt betűket, s megtudod a kilencedik madár nevét.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Lóugrásban

1			2			3		
Á	Á	I	R	Ő	P	É	I	R
V	☀	M	Á	☀	E	A	☀	L
L	LL	S	S	O	Z	V	SZ	H

- Bocsánat, uram, nem látott véletlenül itt a közelben egy rendőrt?

- Nem.

- ...

A poént megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint megfejted a rejtvényt.

Keresd a magánhangzót!

.TTV.N.Z.SZ

.TTV.N.JR.

(Petőfi Sándor ismert versének első két sora)

Anagramma

					PÁLNE
					DALOL
					NÉGER
					LOVAG
					KÉRVE
					BÖGRE
					KLÁRI
					RONDA

A megadott szavak betűinek átrendezésével alkoss új, értelmes szavakat, és írd be a rácsba! A kiemelt oszlopban egy európai ország nevének kell kialakulnia.

Ünnepeljük közösen a magyar népmese napját!

Évente két jeles napon ünnepeljük a mesét: az egyiket világszerte, méghozzá április 2-án, a nagy mesélő: Hans Christian Andersen, a dánok leghíresebb költője és meseírója születésnapján. A 210 évvel ezelőtt született Andersen tiszteletére rendezik meg 1967 óta, tehát csaknem fél évszázada a meseírás napját, amely egyúttal a gyermekkönyvek nemzetközi napja is.

Időben ennél jóval közelebbi a másik mesenap, melyet ugyan csak magyar nyelvterületen ünnepelünk, de számunkra nagyon is fontos. Bizonyára hallottátok már, vagy éppen készültök szeptember 30-ára, amikor megemlékezünk a magyar népmese napjáról. Ez a nap is meseíróhoz kötődik, Bene-

Benedek Elek, a nagy mesemondó 1924-ben

dek Elek született ezen a napon. 2005. szeptember 30-án rendezték meg először a népmese napját, épp tíz évvel ezelőtt, azzal a céllal, hogy a könyvtárosok, óvónők, pedagógusok, a mesével foglalkozó szakemberek, a meseszerető felnőttek és gyerekek különös, megkülönböztetett figyelemmel, szeretettel és tisztelettel forduljanak a magyar és más népek meséi felé.

A mese a rácsodálkozás, a különös világba, a fantasztikus élmények, történetek birodalmába jutás műfaja. A gyermek a mese hallgatása közben átlép egy másik világba. A valóság és a csodavilág között él, és ez a kettős tudat izgalmas feszültséget teremt és oldja fel egyszerre. Ha olvassuk és hallgatjuk a mesét, saját csodátévő segítőinket találjuk meg benne. A népmesék szájról szájra terjednek, így a mese mindig újjászületett az idők során, soha nem jelentette ugyanazt, még ha a mondanivalója ugyanaz volt is. A hallgatóság és

az előadó változásával a mese is változott. A népmese az élő beszéd művészet, egy kincs, amelyet tovább kell adni a gyermekeknek, hogy ők is részesüljenek a csodából, amelyet a mese nyújt. Vegyük birtokba, ismerjük meg, fényesítsük újra, és adjuk tovább az eleinktől kapott mesebeli kincseket!

Mit tudsz Benedek Elekről?

Egyszerre volt újságíró, író, szerkesztő, kiadó, művelődés- és oktatáspolitikus, országgyűlési képviselő, mesegyűjtő és mesemondó. Munkássága példakép a számunkra a felelősségteljes nevelés és szellemi örökségünk ápolása terén. Elek nagyapó – ahogy őt nevezték – születésének napján méltón ünnepeljük a népmeseket és tiszteljük őt azzal, hogy minél több mesét mondunk!

Miért vannak világnapok?

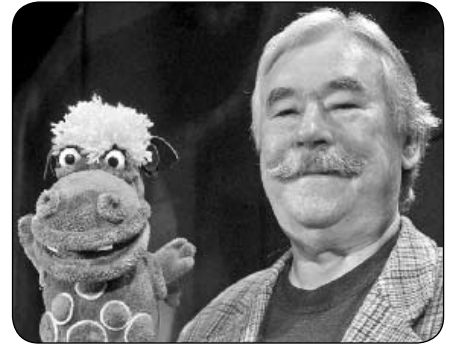
Világnapok azért vannak, hogy alkalmat teremtsenek a megemlékezésre, de céljuk lehet a figyelemfelhívás, a segítségnyújtás, vagy a társadalmi felelősség-tudat megerősítése. Lehetnek épp csak egyórás, vagy egynapos, kétnapos, vagy akár egyhetes „világnapok”. Világnapok léteznek mozgódátummal is, például az anyák napja, amely május első vasárnapján minden évben más dátumra esik. Mégis, egy közös van mindben: évről évre megtartják őket.

Berecz András, a nagy mesemondó

Sokan hallhattátok már Berecz András népmesemondót, hisz gyakran megfordul Vajdaságban. 1957-ben született Budapesten. Az első dalokat az édesanyjától tanulta, aki a híres kunhegyesi táncos, tréfa és nótafa, Tanka Gábor lánya. Erdélyben, Moldvában, Felvidéken, Somogyban, Nagykunságban, Nyírségben... gyűjtött dalokat, meséket, tréfákat adatközlőktől. Óvodásoktól nyugdíjasokig sok korosztályt szórakoztat, lemezei, kazettái, CD-i, rádió- és televíziós felvételei bejárták a világot.

Csukás István, a neves meseregényíró

Számos könyve jelent meg a kortárs íróknak, melyet épp a legfiatalabbak vesznek szívesen kézbe. Íme néhány:

Csukás István

Hazug Pista bá, az „adatközlő” és Berecz András mesemondó

A Nagy Ho-Ho-Ho-horgász kórházban (meseregény, 2009)

A Nagy Ho-Ho-Ho-horgász nyáron (meseregény, 2010)

Mi az adu? (Prózaí írárok, Könyvmolyképző Kiadó, 2011)

Berosált a rezesbanda (ifjúsági regény, 2013) Melyiket olvastad?

Weöres Sándor

A meséről

A meséhez mennyi unalom kell, hogy a boszorkányos madarak röppenjenek izgatott seregben s aprót-nagyot mulattassanak.

A meséhez mennyi szájalom kell, mennyi gyűlölet és sérelem, hogy a gonosz mind pokolba vesszék, a jó végül győzelmes legyen.

A meséhez mennyi bizalom kell, hogy kavics-mód sok legyen a kincs, és a mondott rózsza illatozzék, és nyisson az álmodott kilincset.

A meséhez mennyi félelem kell, kályha mellett, hol semmi veszély, minden zugból manó leskelődjék, torkot tátson odakinn az éj.

Tudtad-e?

- Andersen egyik első fordítója Petőfi özvegye, Szendrey Júlia volt.
- A nagy meseíró élete nagy részét utazással töltötte, és ezt tartotta az élet lényegének.
- Andersen összes meséje magyarul ezen a honlapon olvasható: <http://mek.oszk.hu/00300/00309/00309.htm>

A fiatal Andersen arcán az álmodozás kifejezése ült

Ökológiai lábnyom: Amit tudni kell róla

Az ökológiai lábnyom megmutatja, hogy a populáció bizonyos részének mennyi ivóvízre, termőföldre és tengervízre van szüksége ahhoz, hogy önmagát el- és fenntartsa.

Ez az irányszám megadja, hogy jelenleg az emberiség milyen mértékben használja a Föld javait, illetve, hogy hány embert tudna még a bolygónk kényelmesen eltartani, minden megtermelt hulladékkal együtt. Ez az úgynevezett biokapacitás.

Továbbá azt is megadja, hogy mennyi biológiailag produktív termőföld, víz, erdő stb. áll még rendelkezésünkre, beleértve és beleszámolva a gleccsereket és a sivatagokat is.

Az ökológiai lábnyom mértékegysége a globális hektár, amelyet minden évben meghatároznak. A globális hektár megmutatja, hogy világszinten mennyi az éves termelőképességük a termőföldeknek, erdőknek, vizeknek stb.

Az ökológiai lábnyom értéke és mértéke nem pontos mérőszám, hanem csak hozzávetőleges, irányadó. Célja leginkább a figyelem felkeltése, és az emberek meggyőzése arról, hogy változtassanak a fogyasztói szokásaikon.

Mit mond nekünk a jövőről az ökológiai lábnyom?

Nem lesz elég föld és víz? Sajnos egyes mérések szerint ez a sötét jövő. Ám az ökológiai lábnyomnak a célja nem az ijesztgetés, hanem az, hogy pozitívan hasson az emberek gondolkodására, és változtatásokra kényszerítse a fogyasztói társadalmat.

Mi számít hulladéknak?

Az ökológiai lábnyom számításánál a hulladék egy nagyon összetett fogalom. Itt természetesen nem csak a háztartási vagy az újrahasznosított hulladékot értjük. Hulladéknak minősül például a mezőgazdasági hulla-

dék, vagy a szén-dioxid kibocsátás autókázás közben. A hulladék nemcsak a kidobott csokis papír, hanem azok a mérgező anyagok, amelyeket a légkörbe bocsátunk, a mezőgazdasági feleslegek, az újra nem hasznosított műanyag palackok, illetve a fel nem használt, de művelhető földek is.

És mi a helyzet az újrahasznosítással?

Az ökológiai lábnyom értékét csökkentheti az újrahasznosítás, illetve az olyan anyagok használata, fogyasztása, amelyeket nem kellett előzetesen feldolgozni (például nem a szupermarketben veszed meg a paradicsomot, hanem a konyhakertben magadnak termeled, ezzel nemcsak pénzt, hanem csomagolóanyagot, illetve szén-dioxidot is „megspórolsz”).

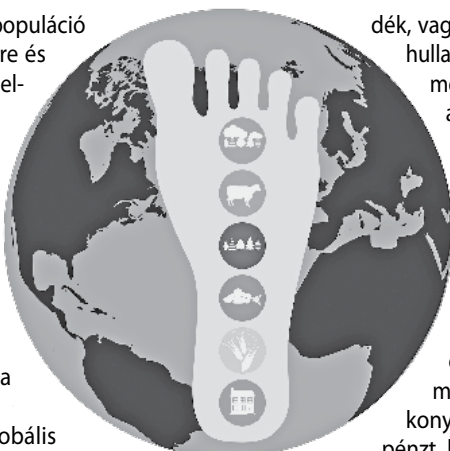
A kalkulációba beleszámolják azt is, hogy egy személy milyen mértékben hasznosít újra, illetve milyen mértékben vesz újrahasznosított termékeket.

Mit tehetsz te a környezetédért?

Apró lépésekkel is csökkentheted a saját ökológiai lábnyomod. Például vásárolj friss idénygyümölcsöket és zöldségeket a helyi piacon, és ne a hipermarketek polcairól vedd le azt! Nézz utána, hogy a közeledben hol van szelektív hulladékgyűjtő, válogasd külön a műanyag palackokat (ha mindennap viszel az iskolába innivalót, ne vegyél új üveget minden alkalommal, szerezz be egy menő kulacsot)!

Amíg szép az idő, ne vedd igénybe a tömegközlekedést, pattanj bicajral! Ha messze laktok, próbáljátok meg összegyűjteni az egy irányba utazó embereket, és reggelenként ne egyedül ülj a kocsiban!

Figyeld a környezetbarát termékeket, kozmetikumokat! A Föld meghálál minden apró lépést, amelyet érte teszel.

Készíts egyedi könyvjelzőt!

Olvasni nagyon jó, de még élvezetesebbé teheted, ha elkészíted ezt a cucci teáscsésze alakú könyvjelzőt.

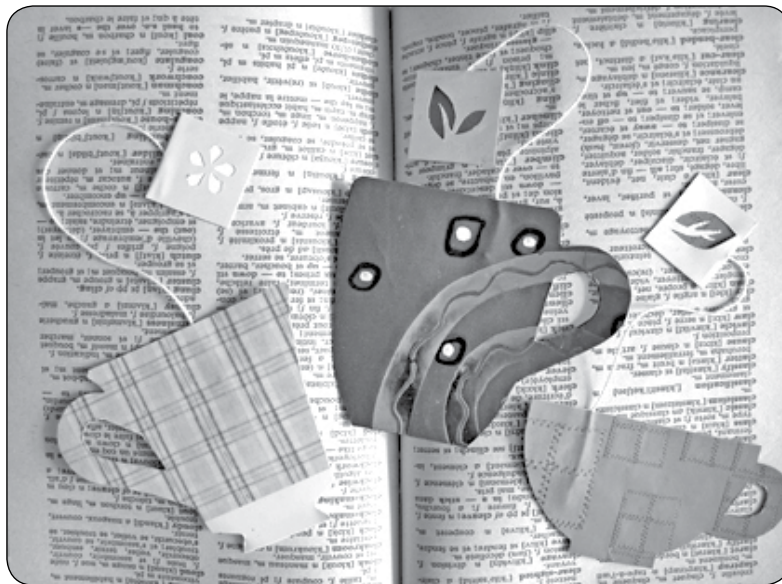
Kellékek:

- vastagabb csomagolópapír vagy fehér kartonlap
- fonál vagy vastagabb cérna
- ragasztószalag
- filctoll
- olló

Elkészítése:

A csomagolópapírra rajzold meg tetszés szerint a csésze alakzatot, majd vágd ki! Ha fehér papírt használasz, színezd is ki a csészét! Vágj egy kb. 10 cm-es darabot a cérnából! Az egyik végét ragasztószalaggal erősítsd a csésze felső részére! A csomagolópapírból vágj ki egy téglalap alakú darabot, hajtsd félbe, és erősítsd a közepébe a cérna másik végét!

Már bújhatsz is kedvenc kuckódba egy jó könyvvel!

Savanyú madár

- Melyik a legsavanyúbb madár?
- ???
- A citrom héja.

Nagyon hideg van

- Jean, nagyon hideg van. Hány fok van idebenn?
- 16 fok, uram.
- És odakint?
- 5 fok, uram.
- Akkor nyissa ki az ablakot, hogy jöjjön be az az 5 fok is!

Gyerekjegy

- Józsai bácsi felmutatja a vonatjegyét a kalauznak, mire az így reagál:
- De hiszen ez egy gyerekjegy!
- Na, látja, most derül ki, hogy milyen nagy késésben van ez a vonat!

Telefon

- A skótnál csöng a telefon:
- Halló! Itt a telefonközpont - mondja egy hang a vonal túoldalán. - Ön kéthavi telefondíjjal tartozik nekünk!
- Ez kérem tévedés lesz - mondja a skót - nekem nincs is telefonom.

Indián család

- Az indián család ül a tűz körül. A kicsi egyszer csak piszkálni kezdi a tüzet. Rászól az apa:
- Kisfiam! Ne bántsd a telefont!

Bumeráng

- Mibe bolondult bele az öreg indián?
- ???
- El akarta dobni a régi bumerángját.

Időjós

Egy rendező elmegy az indiánokhoz filmet rendezni. Egyik nap megkérdezi az indián varázslót, hogy milyen idő várható mára.

Az indián így felel:
- Ma meleg lesz!
Másnap ismét megkérdezi a rendező, hogy milyen idő lesz.

Az indián azt mondja:
- Esős idő várható!
A következő nap már a sajtóval jön, hogy az egész világ hadd lássa, létezik egy indián, aki meg tudja mondani az időjárást!
- Na és ma milyen idő várható?
- Azt sajnos nem tudom megmondani!
- És miért nem, talán mert nem egyedül jöttem?

- Á, dehogya, csak elromlott a tévém, és nem láttam az időjárás-jelentést!

Kistestvér

- Aztán tudod-e Vicuska, hogy kistestvéred lesz? - kérdezi a nagymama a kis unokájától.
- Vicuska lelkenedezve szalad át a szülei szobájába, és megkérdezi:
- Hol van a kistestvérem?
- Itt a hasamban - feleli anyukája.
- Vicuska bánatosan megy vissza a nagyihoz:
- Mégsem lesz kistestvérem, nagyi. Az anyu megette...

Kórházban

- Miért szaladt el az operáció elől? - kérdezi a nővér a beteget.
- Mert az asszisztensnő a műtét előtt azt mondta: Mitől fél? Ez csak egy közönséges vakbélműtét.
- Na és?
- Nem nekem mondta, hanem a sebésznek.

Szókék

- Két szőke nő együtt autókázik. Az egyik megszólal:
- Vigyázz, mert ez egy nagyon éles kanyar!
- Én vigyázzak? Hát nem te vezetsz?

Vonaton

- Asszonyom, a vasúti jegye nem érvényes a gyorsra! - szól a kalauz.
- Akkor legyen szíves szólni a mozdonyvezetőnek, hogy hajtson lassabban!

Piroska

- Nagymama, miért olyan nagy a szád?
- Nagymama, miért olyan nagy a szemed?
- Nagymama, miért olyan nagy az orrod?
- Jaj Piroska, menj már innen azzal a nagytóval!

Unalmas foglalkozás

- Foglalkozása?
- Postán dolgozom, leveleket pecsételék.
- Nem unalmas?
- Neeem, mindennap más a dátum!

Fontos

Nagypapa az unokájával beszélget:
 – Tudod, Lacikám, érdemes alaposan megtanulni a történelmet, különösen a fontos évszámokat jó tudni. Én pl. soha nem fogom elfelejteni azt, hogy 1942.
 – És mi történt akkor nagypapa?
 – Mi történt, mi történt... hát azt már nem tudom.

Mi történt?

Összevissza vert ember támolyog be az orvoshoz. A doki szörnyűlködve kérdi:
 – Magával meg mi történt, jóember?
 – Nekem jött egy hattyú!
 – Egy hattyú...???
 – Utána elütött egy ufó!
 – Hmm, egy ufó...
 – Aztán meg megcsapott egy angyal!
 – Aha, értem. És utána?
 – Végül kikapcsolták a körhintát.

Spórolás

– Apu! Sok pénzt spóroltam meg neked.
 – Hogyan?
 – Mert az idei tankönyveim jók lesznek jövőre is.

Elfelejtette

A nővérke így szól a kórházban a fekvő beteghez:
 – Legyen szíves, keljen fel, és ugráljon egy kicsit.
 – De hát miért?
 – Mert elfelejtettem az orvosságot felrészni, mielőtt beadtam magának.

Főzelék

– Döncike, tessék megenni a főzeléket!
 Nagyon sok gyerek annak is örülne, ha a felét megkapná.
 – Látod mama, a felének én is jobban örülnék.

Rossz tanuló

– Ejnye Pistike, hogy tudtál az iskolából egy nap alatt öt egyest hozni?
 – Sok a tanár.

Helyesírás

– Gergő! Két p-vel írtad az epret! Töröld le az egyiket! – mondja a tanár.
 A kis Gergely tanácstalanul áll a tábla előtt.
 – Melyiket?

Jó trükk

Afrikai útjáról hazatérve a nagy vadász azzal büszkélkedik a társaságban, hogy egy ügyes trükk segítségével egy sereg gorillát sikerült elpusztítania.
 – És mi volt az a trükk?
 – Egy pisztolyból magamra lőttem vaktölténnyel.
 – És?
 – Aztán otthagytam egy élesre töltött pisztolyt, és elmentem. Mindig akadt gorilla, amelyik utánózni próbált.

Tapasztalat

– Gyerekek – kérdi a tanító néni az iskolában –, ki tapasztalta már annak a közmondásnak az igazságát, hogy: „Jobb adni, mint kapni”?
 Pistike jelentkezik.
 – Én...
 – És hol?
 – Tegnap, az ökölvívóedzésen...

Olló

– Hát te Pistike, mit akarsz? – kérdi a szomszédasszony.
 – Apukám küldött az ollóért.
 – Miért, nektek nincs ollótok?
 – De van, csak félünk, hogy kicsorbul, ha drótot vágunk vele.

Verekedés

– Hová szaladsz Pisti? – kérdi a tanár az iskola udvarán.
 – Meg akarok akadályozni egy verekedést – lihegi a fiú.
 – És kik akarnak verekedni?
 – Az egyik osztálytársam és én!

Váza

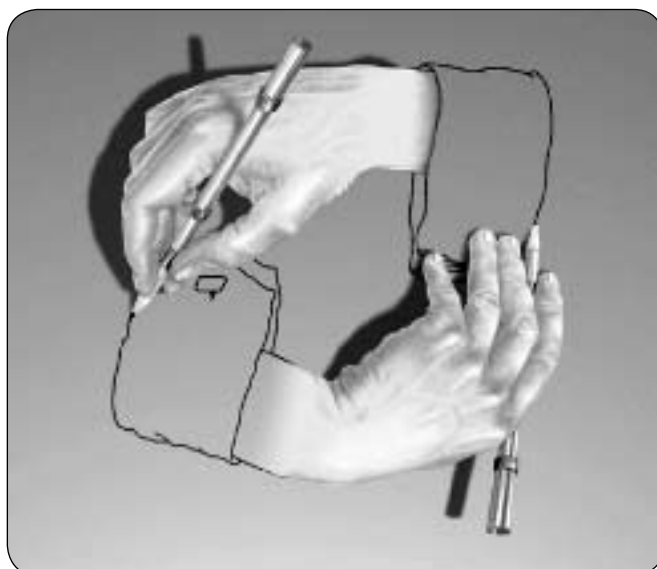
– Mama! – mondja a rosszcsonn Pistike. Emlékszel mennyire féltetted mindig azt a padlóvázát a hálószobátokban?
 – Igen, persze hogy emlékszem!
 – Mostantól nem kell aggódnod!

Mit keresnek?

– Pistike, hol van anyukád?
 – Kórházban!
 – Értem. Apukád?
 – Ő a rendőrségen van.
 – Nahát! Akkor add a nagymamát!
 – A pincében van!
 – Hát akkor, kérek, szólj a nagyapádnak!
 – Nem tudok, a padlásra ment!
 – Pistike, mit keres anyu a kórházban, apu a rendőrségen, a nagymama a pincében, a nagypapa a padláson???
 – Engem...

De tanár úr, én pedig készültem...

Hőlégballonok bajnoksága Debrecenben

Nem kevesebb, mint 23 ország 102 versenyzője vett részt augusztusban a debreceni Hőlégballon Európa-bajnokságon, melyet már 19. alkalommal szerveztek meg. A hőlégballon-kedvelők tábora egyre nagyobb, így az idén először előversenyeket is kellett tartani, hogy mindenki kellőképp megismerje a terepet. A városban már 2005-ben rendeztek Hőlégballon Eb-t, majd 2010-ben világbajnokságot.

Ugye, csodaszép!? Színes óriásballonok versengése felszállásában, lebegésében

Az első hőlégballon 1783-ban Párizs mellett emelkedett a magasba. Akkor még azt hitték, hogy a füst emeli fel a ballont és a kosarat, és csak később jöttek rá, hogy az a meleg levegő hatására történik. Minél jobban „felfűtik” PB-gázzal a ballonokat, annál magasabbra tudnak szállni.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Kezdjük azonnal a 25. számunkban (szeptember 10.) feltett kérdésre vonatkozó helyes válasszal: többen helyesen választotok, noha nem volt egyszerű a kérdés. A pásztoréletet kissé behatóan kell ismerni ahhoz, hogy tudjuk a helyes választ. Ez pedig a következő: a fotón két pásztorbot látható, a bal oldali kampó mindennapos használatra való, mert a helytelenkedő juh lábát bármikor meg lehet akasztani vele, és elgáncsolni, visszarántani. A jobb oldalon látható juhászbót ünnepi alkalmakra készült, nincs gyakorlati értéke a kampójának. Meg kell dicsérni a helyes választ adó olvasóinkat, közülük ezúttal a királyhalmi **Erdélyi Nimród, a Petőfi Sándor iskola negyedikes** részesül könyvjutalomban, mivel kimerítő választ adott a feltett kérdésre. Többek között ezt írja: „Az én válaszom az, hogy a végződés neve juhász kampó, és arra szolgál, hogy kiválassza a birkát a nyájból a hátsó lábánál fogva. Az állat hátsó lábára akasztják a kampót. Az olvastam egyszer róla, hogy készítettek fából, szaruból és fémből is kampót. És hogy volt egy, amit legeltetésre használtak és volt, amit csak ünnepekkor vittek magukkal a vásárba. Lehet, ezért is különbözik a vége, mert az ünnepi jobban ki volt díszítve is.” Könyvjutalmát október elején postázzuk.

Íme az újabb kérdésünk! Mai fotónkon egy szobrot láttok. Oly kevés van belőlük Vajdaságban, valószínű hát, hogy gyorsan megfejtitek, mely városban található és mi a címe (azaz mit ábrázol). Vagyis, csupán egy helységnevet és egy szoborcímet várunk tőletek. A legszerencsésebb játékosunk könyvjutalomban részesül. Ha tudjátok a helyes választ, küldjétek be mielőbb a címünkre! Jelentkezéseket **szeptember 29-ig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk, nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

Történelemverseny Szegeden

A Csongrád megyei és a határ menti szórványban élő, magyar általános iskolások részére versenyt hirdet a szegedi Görgey Artúr Történelemverseny szervezőbizottsága. A verseny témája a Rákóczi-szabadságharc, időpontja 2015. november 6., helyszín a szegedi Tiszaparti Általános Iskola, Maróczy Géza tér 2. Részletek a következő honlapon: **www.tiszaparti.hu**

A verseny célja többek között a méltó megemlékezés a Rákóczi-szabadságharc eseményeiről és jelentőségéről, és a tanulók történelmi ismereteinek bővítése. A verseny remek alkalom arra is, hogy a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok találkozzanak egymással, átéljék a közös történelmi múltunkból

fakadó, a jelenükben erőt adó és a jövőnk is formáló nemzeti összetartozás érzését. A verseny fődíja: történelmi tanulmányút a győztes csapat és felkészítő tanára részére Kárpátaljára vagy Székelyföldre. Részt vehetnek az általános iskolák, illetve a hat- és nyolcosztályos gimnáziumok 7. és 8. osztályos tanulói (13-14 évesek) háromfős csapatokban. Iskolánként maximum 2 csapat nevezhet be, levélben, faxon vagy e-mailben. Levélcím: Tiszaparti Általános Iskola, 6726 Szeged, Maróczy Géza tér 2., Humán munkaközösség – Görgey történelmi vetélkedő. Fax: 62/ 547-131, e-mail: mikovaler@gmail.com, iskola@tiszaparti.hu, nevezési határidő: **2015. október 16.**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Barna Sára Bernadetta** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■